

Natuurtoets Oude Hof te Bergen

Toetsing in het kader van de Wet Natuurbescherming

Natuurtoets Oude Hof te Bergen

Toetsing in het kader van de Wet Natuurbescherming

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

G&G-rapport 2017-12

Versie	Datum
Concept	21 juli 2017
Eindrapport	16 juli 2018

Gecontroleerd door: R. de Beer

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G

Hazenkoog 35-A

2295 RV Kwintsheul

1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Het plangebied.....	5
1.3	Leeswijzer	6
2	Methode	8
2.1	Soortbescherming.....	8
2.2	Habitattoets	9
3	Projectbeschrijving	10
3.1	Huidige situatie	10
3.2	Werkzaamheden en plansituatie.....	12
5	Habitattoets	29
5.1	Het Natura 2000-gebied	29
5.2	Effecten van het project	33
5.3	Gevoeligheid van de habitat-typen en soorten.....	34
5.3.1	Algemeen.....	34
5.4	Voortoets	35
5.4.1	Significantie	36
5.4.2	Conclusie	36
6	Verslechteringstoets	37
6.1.1	Oppervlakteverlies	37
6.1.2	Versnippering	39
6.1.3	Verstoring door Geluid	40
6.1.4	Verstoring door licht.....	40
6.1.5	Verstoring door trillingen	40
6.1.6	Optische verstoring	41
6.1.7	Mechanische effecten	41
6.1.8	Cumulatieve effecten	41
6.2	Conclusie Verslechteringstoets	41
7	Toetsing Natuurnetwerk Nederland (NNN)	42
8	Samenvatting van de conclusies	44
8.1	Toetsing soortbescherming Wnb	44

8.2	Habitattoets	44
8.3	Toetsing NNN	45
9	Aanbevolen en geraadpleegde literatuur	46
10	Bijlagen	48

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De gemeente Bergen wil delen van landgoed Oude Hof herinrichten. Het plangebied maakt deel uit van Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat.

De gemeente Bergen heeft aan ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot opdracht gegeven het project te toetsen aan de landelijke en provinciale natuurwetgeving. In dit rapport worden daarom de volgende toetsen uitgevoerd:

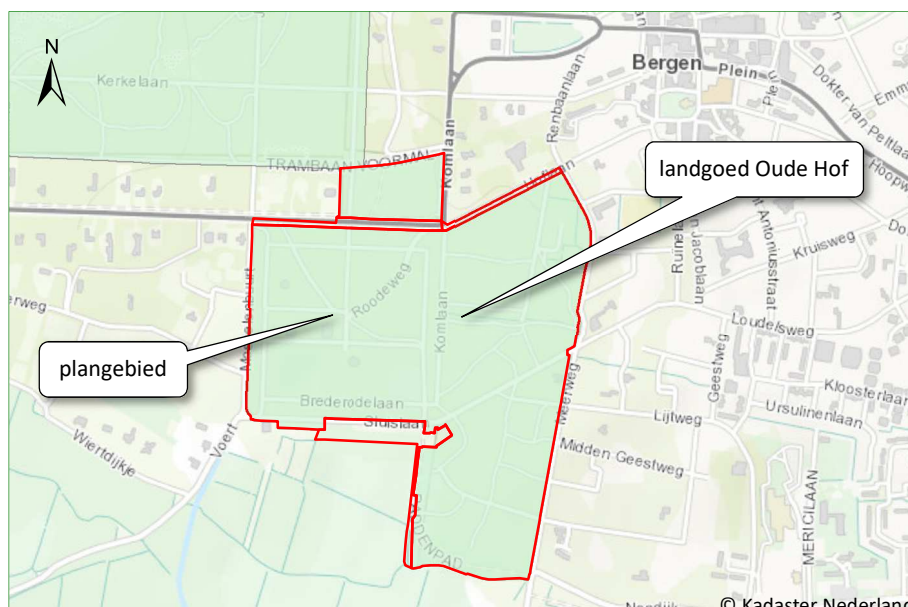
- ♣ Toetsing soortbescherming Wnb.
- ♣ Habitattoets.
- ♣ Toetsing NNN.

Het plangebied en de nabije omgeving is niet aangewezen als weidevogelleefgebied door de Provincie Noord-Holland. Het is daarom niet nodig een toetsing weidevogelleefgebieden uit te voeren.

1.2 Het plangebied

In Figuur 1 is de ligging van het plangebied aangegeven. Op de kaart is tevens aangegeven hoe het plangebied is gelegen in het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat. In Figuur 2, op pagina 31, staat de precieze omgrenzing van het Natura 2000-gebied aangegeven. Het plangebied ligt ten zuidwesten van Bergen en betreft het gebied tussen de Brederodelaan, Mosselenbuurt, de Eeuwigelaan en de Sluislaan.

Figuur 1.
Ligging van landgoed Oude Hof en de ligging van Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat (groen).

De ‘algemene exclaveringsformule’ zoals weergegeven in §3.4 van het Aanwijsbesluit van het Natura 2000-gebied naam bepaalt het volgende:

“Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 wordt afgeweken.”

Voor ‘bebouwing’, ‘erven’, ‘tuinen’ en ‘verhardingen’ hanteert hetzelfde Aanwijsbesluit de volgende definities:

‘Bebouwing betreft één of meer gebouwen of bouwwerken geen gebouwen zijnde. Gebouw: elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt. Bouwwerk: elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, of hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.’

‘Erven zijn de onmiddellijk aan een woning of ander gebouw gelegen, daarbij behorende en daarmee in gebruik zijnde terreinen.’

‘Tuinen zijn in de onmiddellijke nabijheid van een woning of ander gebouw gelegen intensief onderhouden terreinen, beplant met siergewassen en gazons of in gebruik als moestuin, die zich duidelijk onderscheiden van de omgeving. Tuinen zijn meestal besloten en omheind middels een afrastering, schutting, muur of haag, of (deels) omgeven door een sloot.’

‘Verhardingen kunnen bijvoorbeeld zijn: wegen, pleinen, parkeervoorzieningen, erfverhardingen en steenglooingen. Wegen betreffen alle voor het gemotoriseerd verkeer in gebruik zijnde kunstmatig verharde wegen met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten.’

Aangezien in §3.3. van het Aanwijsbesluit geen bijzondere bepalingen omtrent ‘bebouwing’, ‘erven’, ‘tuinen’ en ‘verhardingen’ worden genoemd, is de algemene tekstuele exclaveringsformule voor de huidige toegangswegen tot de aanwezige parkeervoorzieningen van toepassing.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt aangegeven hoe de toetsing is uitgevoerd. In hoofdstuk 3 wordt een beschrijving gegeven van het project dat getoetst moet worden. In hoofdstuk 4 worden soort beschermende bepalingen uit de Wnb getoetst.

De habitattoets staat beschreven in hoofdstuk 5. Eerst wordt in §5.1 het Natura 2000-gebied beschreven en de daarin beschermde natuurwaarden. Hier wordt tevens het bekende of verwachte

De Kijklaan vanaf de huidige parkeerplaats naar het noorden. Deze laan zal verhard worden volgens de plannen.

vóórkomen van deze waarden nabij of in het plangebied besproken.

In §5.2 wordt aangegeven welke storende effecten zouden kunnen optreden bij het uitvoeren van het project, waarna in de volgende paragrafen de gevoeligheid van de relevante natuurwaarden voor de storende factoren wordt onderzocht en in een voortoets de effecten van het project op de relevante natuurwaarden worden beoordeeld.

In hoofdstuk 7 wordt het project getoetst aan de bepalingen die gelden voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Tenslotte worden in hoofdstuk 8 en 9 de conclusies op een rij gezet en wordt een literatuurlijst gepresenteerd.

In Bijlage 1 wordt aangegeven hoe de wetgeving rond Natura 2000-gebieden is ontstaan en wat deze wetgeving precies inhoudt. Tevens komt de bescherming van soorten aan de orde.

2 Methode

2.1 Soortbescherming

Hieronder wordt aangegeven hoe is onderzocht welke soorten te verwachten zijn binnen het plangebied. Speciale aandacht is uitgegaan naar die beschermde soorten waarvoor, indien aanwezig, specifieke maatregelen moeten worden getroffen of ontheffing moet worden aangevraagd bij werkzaamheden in het kader van dit plan.

2.1.1 Bronnenstudie

Om een inschatting te maken van eventueel aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied is bestaande literatuur geraadpleegd, onder meer een inventarisatierapport van bijzondere flora, Wijngaardslak en broedvogels uit 2015 (DAMM EN VAN GROEN, 2015) en een overzicht van aanwezige flora- en faunagegevens vanaf 2005 (DAMM, 2015). In 2015 is tevens onderzoek gedaan naar het voorkomen van vleermuizen in het plangebied (VAN DEN TEMPEL, 2015). Op basis van literatuurgegevens en informatie, samengebracht in bijvoorbeeld de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF), is bekeken in hoeverre (beschermde) soorten in het verleden zijn aangetroffen in- en rond het plangebied.

Voor het onderzoek van de NDFF is het kilometerhok onderzocht waarbinnen het plangebied is gelegen en de acht daaromheen gelegen kilometerhokken, rekening houdend met relevante, overeenkomstige biotopen tussen plangebied en omgeving.

In de database is gezocht naar gegevens van beschermde soorten of soorten met jaarrond beschermde verblijfplaatsen die niet zijn vrijgesteld. Hierbij is gekeken naar waarnemingen in de afgelopen 10 jaar. Vervolgens is een interpretatie gedaan met betrekking tot de aard en de waarde van de waarnemingen (bijvoorbeeld overvliegend of verblijvend, de onderzoeksinspanning en de kans dat de situatie ter plaatse veranderd is).

Naast de genoemde inventarisaties en het onderzoek van de NDFF zijn relevante verspreidingsatlassen en eventueel andere literatuur en websites geraadpleegd om de ecologische vereisten van soorten in samenhang met de verspreiding te bekijken.

2.1.2 Potentiebeoordeling

Het plangebied is op 8 juli 2017 bezocht om enerzijds de aanwezige en aangrenzende biotopen te beschrijven en anderzijds eventuele incidentele waarnemingen te doen van beschermde flora en fauna (voor zover waarneembaar).

2.1.3 Verwerking

Met behulp van analyse en expertkennis is op basis van de verzamelde gegevens en de aangetroffen biotopen een inschatting gemaakt van het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in- en nabij het plangebied.

Op grond van de plannen is (voor zover mogelijk) een korte effectbeoordeling gemaakt van de plannen op de te verwachten soorten.

Als negatieve gevolgen niet zijn uit te sluiten wordt aangegeven of specifieke maatregelen moeten worden genomen en/of ontheffing dient te worden aangevraagd.

2.2 Habitattoets

Alhoewel in de wet het begrip 'habitattoets' niet voorkomt, wordt dit begrip in de praktijk veel gebruikt. De habitattoets dient om vast te stellen of, en zo ja, onder welke voorwaarden een nieuwe menselijke activiteit in en rondom een Natura 2000-gebied kan worden toegelaten. Meer concreet heeft de habitattoets de volgende twee oogmerken:

- ♣ Aannemelijk maken dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet worden aangetast. Het begrip 'natuurlijke kenmerken' moet worden gerelateerd aan de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied: ze hebben te maken met de ecologische functies.
- ♣ Aannemelijk maken dat een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten, dan wel de verstoring van soorten, niet optreedt.

De toetsing is uitgevoerd aan de hand van beschikbare literatuur, meest afkomstig van het ministerie van EZ en uit de rekentool Aeries (habitattypen).

Tevens werd tijdens het veldbezoek aan het plangebied op 8 juli 2017 beoordeeld welke habitattypen aanwezig zijn in het plangebied, wat de kwaliteit hiervan is en zijn luchtfoto's en recente foto's van het plangebied bestudeerd, zie verder hoofdstuk 5.

2.3 Toetsing NNN

Bij een ingreep in het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) wordt getoetst in hoeverre een ingreep de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied aantast.

3 Projectbeschrijving

In onderstaande paragrafen wordt een overzicht gegeven van de situatie die getoetst moet worden.

3.1 Huidige situatie

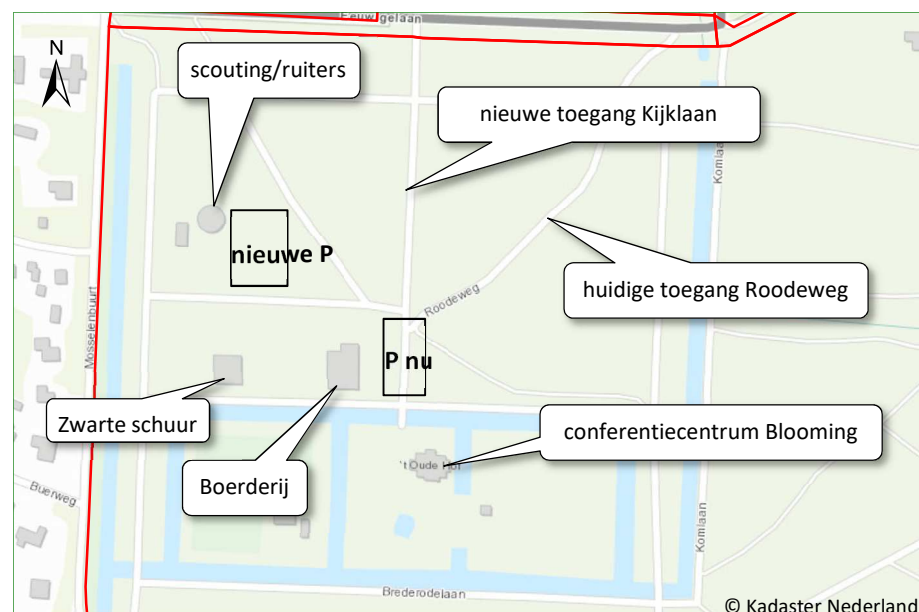
Het plangebied maakt deel uit van landgoed Oude Hof en ligt tussen de Brederodelaan, Mosselenbuurt, de Eeuwigelaan en de Sluislaan.

Het gebied bestaat voornamelijk uit oud loofbos met grachten en daarnaast zijn er enkele gebouwen met gazons, een kruiden- en groentetuin, een paardenbak en een parkeerplaats aanwezig. In het gebied zijn veel paden aanwezig. Landgoed Oude Hof is een druk belopen wandelgebied. Er worden veel honden uitgelaten. Door het gebied lopen diverse ruiterpaden.

Op het terrein bevindt zich conferentiecentrum Blooming, met horeca. Ten oosten van het gebouw van de scouting en de ruiterclub 'de Kennemer ruiters' is een paardenbak aanwezig. Daarnaast is een boerderij met kantoren aanwezig en een filmhuis (de Zwarte schuur).

Op dit moment is het gebied voor gemotoriseerd verkeer toegankelijk via een vier meter breed asfaltweggetje door het bos, de Roodeweg. Parkeren van auto's vindt nu plaats aan de zuidzijde van de Kijklaan, zie bijgaande figuur.

Het eiland ten westen van het conferentiecentrum bestaat uit een boomgaard, een grasveld (in gebruik als overloopparkerplaats) en een woning. Het geheel wordt omsloten door een haag van Haagbeuk.

Ligging huidige en toekomstige parkeerplaats en toegangsroute.

In het gebied bevinden zich momenteel 14 lantaarnpalen. De huidige verlichting is 's nachts ongedimd.

De hierboven beschreven situatie is globaal weergegeven op bijgaand kaartje.

3.1.1 Beschrijving aanwezige biotopen

Boschages

Het gebied betreft een oud parkbos met bomenlanen. Dominante boomsoorten zijn Beuk, Zomereik en Zomerlinde. Lokaal groeit veel Hulst en wat Taxus. Ook is opslag van Gewone esdoorn aanwezig.

De ondergroei bestaat uit typische bosplanten zoals Bosandoorn, Brede stekelvaren, Fluitenkruid, Geel nagelkruid, Grote brandnetel, Hondsdraf, Klein springzaad, Klimop, Robertskruid en Zevenblad.

Hier en daar zijn geschikte spleten en holtes in oude bomen aanwezig die dienst zouden kunnen doen als verblijfplaats voor vleermuizen.

Wateren en oevers

Rond het landhuis ligt een beschaduwde slotgracht met steile oevers. Hier en daar is wat oevervegetatie aanwezig met lokaal Grote lisdodde, Pluimzegge en Riet. De watervegetatie bestaat voornamelijk uit kroos met hier en daar een Witte waterlelie.

Bebouwing

Er is alleen gekeken naar de relevante bebouwing, te weten het te slopen schuurtje en de uit te breiden schuur. Beide opstallen zijn enkelwands, van hout en open van karakter. Het te slopen schuurtje is deels begroeid met Klimop en het uit te breiden schuurtje heeft een golfplaten dak. Er werden tijdens het veldbezoek geen opvallende spleten, gaten of ruimtes in deze gebouwen gezien (zie onderstaande foto's), die geschikt zouden kunnen zijn voor vleermuizen of vogels.

Te slopen schuur (links) en naar links uit te breiden schuur (rechts).

3.2 Werkzaamheden en plansituatie

Het project renovatie Oude Hof betreft een aantal ingrepen in het gebied. De belangrijkste zijn het verplaatsen van een parkeerplaats en paardenbak en een verandering van functie van wegen en paden.

Het aantal bezoekers zal waarschijnlijk toenemen omdat Blooming in het hoofdgebouw een restaurant gaat openen. Het hoofdgebouw wordt nu alleen gebruikt voor congressen en besloten bijeenkomsten.

Op onderstaande figuur staan schematisch de belangrijkste planologische wijzigingen in het gebied weergegeven.

Op de locatie van de nieuwe parkeerplaats ligt momenteel een paardenbak. Die zal verplaatst worden naar het westelijk gelegen eiland tussen de slotgrachten. Op dit moment is daar een kleine boomgaard met jonge fruitbomen aanwezig. De boomgaard zal naar een open terrein verder oostelijk worden verplaatst. Dit terrein is nu een kort gemaaid grasveld dat dienst doet als overloopparkerterrein bij drukte. Een deel van het woonhuis ten zuiden van de nieuwe boomgaard zal in gebruik worden genomen als clubgebouw van ruitervereniging de 'Kennemer Ruiters'. De Zwarte schuur heeft de intentie om haar activiteit uit te breiden. Hiervoor is een interne verbouwing nodig.

De huidige parkeerplaats aan de zuidzijde van de Kijklaan zal verdwijnen.

De nu geasfalteerde Roodeweg zal worden afgesloten voor auto's en onverhard worden. De vijf hier aanwezige lantaarnpalen zullen worden verwijderd.

Situatie na de ingrepen met ligging nieuwe parkeerplaats, paardenbak en boomgaard, zie tekst.

De nu nog onverharde Kijklaan wordt tot de oprit naar het nieuwe parkeerterrein van straatstenen voorzien (oranje lijn op kaart (170 meter, vijf meter breed plus 2 x 1 meter straatstenen verharde berm). Na de oprit tot het nieuwe parkeerterrein zal de Kijklaan alleen voor leveranciers toegankelijk zijn (75 meter, gele lijn op kaart, vijf meter breed met onverharde berm). Aan de westzijde worden twee parkeerplaatsen voor invaliden gerealiseerd. Aan weerszijden van de Kijklaan zal over het hele traject (gele en oranje lijn) lage oriëntatieverlichting worden aangebracht. In het totaal gaat het om 50 lantaarns van 0,5 meter hoog met Amber vleermuisvriendelijke Leds van het type Timberlab PERI Bat Leds (Amber 593nm), 80 lumen.

De toegang en afvoerroute vanaf de nieuwe parkeerplaats (paarse en rode lijn op bijgaande kaart) is 170 meter lang en nu onverhard. Op dit traject zal de toplaag verstevigd worden met granulaat (steenkorrels). Deze route wordt overigens niet verbreed. Langs de route zullen 22 lantaarns worden geplaatst van hetzelfde type als langs de Kijklaan.

Vanaf de nieuwe parkeerplaats wordt via een al bestaande corridor in het bos een nieuw wandelpad van één meter breed aangelegd naar de gracht (totaal 100 meter). Voor de aanleg van dit pad worden geen bomen gekapt. Langs dit pad en het al bestaande pad naar de Kijklaan zullen 15 lage lantaarns (oriëntatieverlichting) worden geplaatst van hetzelfde type als langs de Kijklaan.

Ook zullen negen bestaande lantaarns worden verwijderd (vijf langs bovengenoemd voetpad, drie langs de Kijklaan en één langs een nu onverhard pad in het bos).

De huidige paardenbak, locatie van het toekomstig parkeerterrein.

Overzicht van de lanen waar herstel zal plaatsvinden.

Op de locatie van de huidige paardenbak komen 85 parkeerplaatsen. Op en rond de nieuwe parkeerplaats zullen 14 lantaarns (4,5 meter hoog) worden geplaatst van het type Timberlab STRATO Bat Leds (Amber 593nm), 1200 lumen. Op de nieuwe parkeerplaats zullen zeven nieuwe bomen worden aangeplant. De parkeerplaats krijgt een verharding van grasbetonsteen (doorgroeibaar). Een schuurtje ten noorden van de huidige paardenbak zal gesloopt worden.

Het huidige ronde gebouw scouting/Kennemer Ruiters blijft bestaan. De schuur aan westzijde van de scouting wordt iets uitgebreid (6x3 meter). Ten noordwesten van het huidige scouting-gebouw zal een vuurplaats worden aangelegd en een takkenril worden geplaatst.

Voor de functieverandering van de paden zal het nergens nodig zijn bomen te kappen.

Aan westzijde van het westelijke eiland komt een nieuwe brug ten behoeve van ruiterverkeer naar de paardenbak van ongeveer drie meter breed. De brug sluit aan op een bestaand ruitepad.

Oevers die beschoeid zullen worden (links) en locaties voor fietsparkeervoorzieningen (rechts).

De huidige bioscoop zal een interne verbouwing ondergaan ten behoeve van intensiever gebruik.

Enkele aanvullende maatregelen worden weergegeven op bijgaande figuren. Het betreft:

- ♣ het aanbrengen van onderwaterbeschoeiing (om verdere afkalving van oevers te voorkomen).
- ♣ laanherstel (alle oude bomen blijven staan, enkele jonge bomen worden gekapt en er worden enkele bomen bij geplant.)
- ♣ plaatsing driemaal vier houten fietsvoorzieningen.

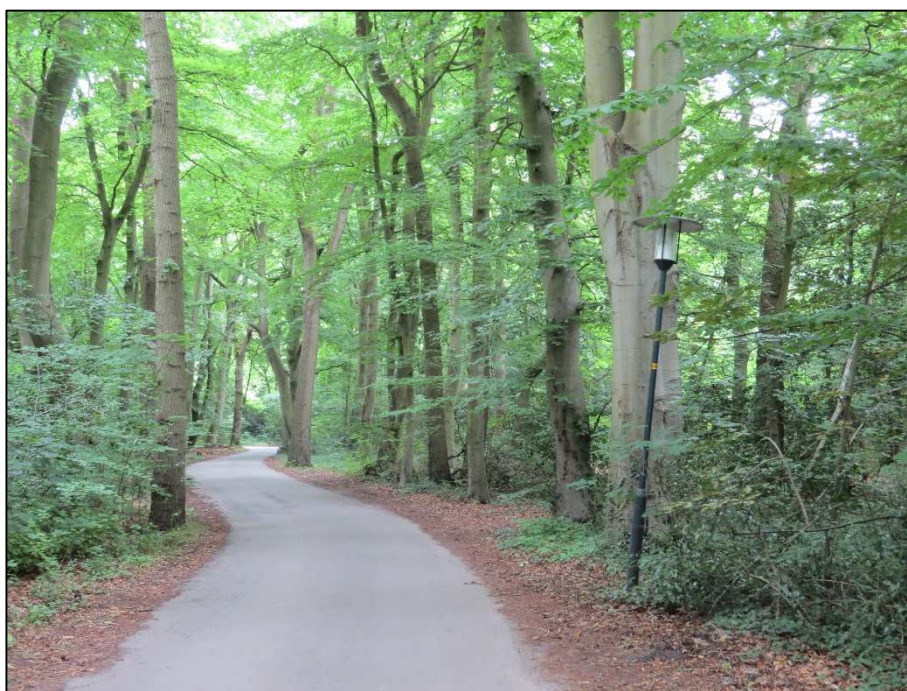
Overzicht verhardingen

De nu geasfalteerde Roodeweg zal worden afgesloten voor auto's en een onverhard wandelpad worden (260 meter). De nu onverharde Kijklaan zal over een lengte van 170 meter verhard worden.

Daarnaast worden bestaande paden over een lengte van 170 meter voorzien van granulaat (de rode en paarse lijn in de figuur op pagina 12). Dit betreft in feite geen verharding van het oppervlak, maar een versteviging.

Netto zal in de toekomstige situatie dus sprake zijn van minder verharding, namelijk over een lengte van 90 meter.

De route die auto's door het gebied rijden van en naar de parkeerplaats betreft nu een afstand af van 520 meter (2x260). Dat zal in de toekomst 510 meter worden (2x de Kijklaan van 170 meter en 1x de aan- en afvoerroute van de nieuwe parkeerplaats van opnieuw 170 meter). In de nieuwe situatie zal de rijroute dus tien meter korter zijn.

De nu nog geasfalteerde Roodelaan loopt door habitattype H2180, duinbos, met rechts een reguliere lantaarnpaal.

Overzicht verlichting

De nieuwe verlichting zal dimbaar zijn en zal aangaan bij zonsondergang. Na 23:00 uur wordt de verlichting op 50% gezet. Bij zonsopkomst gaat de verlichting weer uit. Alle nieuwe lantaarns worden uitgerust met Amber vleermuisvriendelijke Leds. Het licht wordt middels armaturen naar beneden gericht.

Op en rond de nieuwe parkeerplaats zullen 14 lantaarnpalen van 4,5 meter hoog komen. Direct rond de lantaarnpalen zal in de meeste gevallen sprake zijn van een lichtsterkte van maximaal 20 lux, op de rest van de parkeerplaats van 10 lux. Alleen op de plek waar twee lantaarnpalen vlak bij elkaar staan is sprake van een lichtsterkte van 30 lux.

Langs de toegangswegen/paden komen daarnaast in het totaal 87 lantaarns van 0,5 meter hoog.

In het totaal worden 14 straatlantaarns verwijderd, vijf langs de Roodeweg en negen elders. De bestaande, te verwijderen verlichting is niet vleermuisvriendelijk en wordt 's nachts niet gedimd.

Planning

Ten behoeve van de wijzigingen die het project "Renovatie Oude Hof" met zich meebrengt wordt volgens planning eind 2018 een nieuw bestemmingsplan vastgesteld. De werkzaamheden zullen op z'n vroegst in 2019 starten.

Orientatieverlichting LPH 0,50 meter

Timberlab PERI Bat Leds (Amber 593nm), 80 lumen

Ingestelde in/uit schakeling in te stellen op gebruik openbare ruimte

Orientatieverlichting LPH 4,50 meter

Timberlab STRATO Bat Leds (Amber 593nm), 1200 lumen

= STRATO met dubbele uithouder

Ingestelde in/uit schakeling in te stellen op gebruik openbare ruimte

Afb. Timberlab STRATO

Afb. Timberlab PERI

Geplande vleermuisvriendelijke verlichting in Oude Hof.

Watergang ter hoogte van zwarte schuur met bestaande lantaarnpaal.

Om verstoring van nesten van broedvogels te voorkomen zal het verwijderen van vegetatie buiten het hoofdbroedseizoen (15 maart – 15 juli) worden uitgevoerd. Grondverzet zal alleen dan plaatsvinden als geen actieve nesten aanwezig zijn.

De werkzaamheden zullen alleen overdag worden uitgevoerd zodat geen verstoring van foeragerende vleermuizen kan optreden.

De werkzaamheden zullen een doorlooptijd hebben van minimaal tien maanden.

Materieel

Ten behoeve van de uitvoer van de werkzaamheden zal regulier materieel worden ingezet. Er zijn geen heiwerkzaamheden nodig.

De werkbreedte zal niet breder zijn dan de bestaande paden. Er zal dus geen materieel of materiaal in het bos worden geplaatst. Ook zal niet met voertuigen worden gereden in het bos.

4 Soortbescherming Wnb

In dit hoofdstuk worden de beschermde soorten beschreven per soortgroep. In de beschrijving wordt per soortgroep eerst aangegeven welke soorten (volgens opgave van het NDFF en literatuur) in het verleden of tijdens het afgelegde veldbezoek zijn aangetroffen. Vervolgens wordt vermeld welke soorten op grond van aanwezige biotopen te verwachten zijn en welke gebruiksfuncties het plangebied kan hebben voor deze soorten.

Voor een beschrijving van de huidige situatie en de aanwezige biotopen, zie §3.1.

4.1 Beschermde soorten

4.1.1 Flora

Aangetroffen soorten

Tijdens het veldbezoek werden geen beschermde plantensoorten aangetroffen. In de database van NDFF worden vier soorten genoemd in de 9 km² in en rond het plangebied. Het gaat om Dennenorchis, Rozenkransje, Stofzaad en Wilde weit.

De belangrijkste groeiplaatsen van Dennenorchis liggen op ruim een kilometer ten noordwesten van het plangebied. Er is een kleine groeiplaats bekend op ruim 300 meter ten zuidwesten van het plangebied (2014).

Van Rozenkransje is een groeiplaats bekend op 350 meter ten zuiden van het plangebied (2009 en 2012).

Stofzaad is meerdere keren vastgesteld in het plangebied, ook bij de inventarisatie van 2015. Bij die inventarisatie werden overigens geen andere beschermde soorten vastgesteld.

Wilde weit ten slotte is alleen bekend van een groeiplaats op meer dan 1300 meter ten noordwesten van het plangebied.

Potentie beschermde flora

Vanwege het ontbreken van dennen in het plangebied is het voorkomen van Dennenorchis uit te sluiten. Ook het biotoop voor Wilde weit (zonnige, iets open plaatsen, akkers) en Rozenkransje (zonnige, grazige plaatsen) is niet aanwezig in het plangebied.

Stofzaad is in 2015 gevonden langs de Roodeweg (24 exx. waarvan twee in bloei) en was daar al langer bekend.

Tijdens een veldbezoek op 6 juli 2018 kon de groeiplaats van Stofzaad niet worden teruggevonden, mogelijk vanwege de extreem droge periode waar toen al een tijd sprake van was.

4.1.2 Dagvlinders

In de 9 km² in en rond het plangebied zijn de beschermde dagvlinders Bruine eikenpage, Duinparelmoervlinder en Kommavlinder aangetroffen (NDFF 2007-2017).

De vele waarnemingen van Bruine eikenpage zijn afkomstig van een gebied op ruim een kilometer ten noordwesten van het plangebied. Hetzelfde geldt voor de drie waarnemingen van Duinparelmoervlinder en de losse waarneming van Kommavlinder.

Potentie dagvlinders

De Bruine eikenpage komt voor in de omgeving van kleine, lage eikjes die in de schaduw van hogere bomen groeien. Dit biotoop ontbreekt in het plangebied. De andere soorten geven de voorkeur aan open terrein.

Er worden dan ook geen beschermde vlinders of andere beschermde insecten verwacht in het plangebied.

4.1.3 Vissen

Er zijn in NDFF geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten in de 9 km² in en rond het plangebied.

Het oppervlaktewater in het plangebied bestaat uit enkele zwaar beschaduwde stilstaande watergangen. Dit is geen geschikt biotoop voor beschermde vissoorten.

4.1.4 Amfibieën

Aangetroffen soorten

Behalve de vrijgestelde soorten is het voorkomen van Rugstreeppad bekend in de polders ten zuidoosten van het plangebied (NDFF).

Potentie Rugstreeppad

In het plangebied is geen geschikt voortplantingswater aanwezig voor de Rugstreeppad. Het gaat om grotendeels beschaduwde wateren met vis. Incidenteel kan de Rugstreeppad langstrekkend voorkomen, verblijvende Rugstreeppadden worden niet verwacht vanwege betreding en de aanwezigheid van mensen en honden.

4.1.5 Reptielen

Aangetroffen soorten

Er zijn enkele waarnemingen bekend van Zandhagedis vanaf 250 meter ten noordwesten van het plangebied (NDFF 2007-2017). Tijdens de inventarisatie van 2015 is de soort nooit waargenomen.

Potentie Zandhagedis

Door het grotendeels beboste karkater van het gebied en het drukke verkeer van voetgangers en hun honden en de bekende verspreiding van Zandhagedis in het duingebied wordt Zandhagedis niet verwacht in het plangebied.

4.1.6 Vogels

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd. Het bevoegd gezag maakt onderscheid tussen soorten met niet-jaarrond beschermde nesten, soorten met jaarrond beschermde nesten (ingedeeld in vier categorieën) en de zogenaamde 'categorie 5-soorten' (zie verder Bijlage 1.2.5).

Aangetroffen soorten met niet-jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek werd een Grauwe vliegenvanger opgemerkt (Rode Lijst, Gevoelig).

In het plangebied werden in 2015 territoria vastgesteld van Wilde eend (1), Waterhoen (2), Houtduif (6), IJsvogel (1), Grote bonte specht (2), Winterkoning (14), Heggenmus (2), Roodborst (7), Merel (8), Zanglijster (8), Zwartkop (5), Tjiftjaf (6), Grauwe vliegenvanger (2), Glanskop (1), Pimpelmees (5), Koolmees (11), Boomklever (2), Boomkruiper (5), Gaai (1), Zwarte kraai (2), Vink (5) en Appelvink (1).

Van deze soorten behoren Boomklever, Boomkruiper, Glanskop, Grote bonte specht, Koolmees, Pimpelmees en Zwarte kraai tot de 'categorie 5-soorten'.

Potentie plangebied soorten met niet-jaarrond beschermde nesten

In theorie zouden in het plangebied enkele roofvogels kunnen broeden waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd. Tijdens de inventarisatie van 2015 werden echter geen geldige territoria van deze soorten aangetroffen. Misschien geven deze vogels de voorkeur aan nabijgelegen rustiger gebieden.

Langs de zuidoever van het eiland werd een vermoedelijke broedplaats van IJsvogel gezien.

Aangetroffen soorten met jaarrond beschermde nesten

Op meer dan een kilometer ten westen van het plangebied is in 2011 een Buizerd met territoriaal gedrag vastgesteld (NDFF 2007-2017). Op een kilometer ten zuidwesten van het plangebied is in 2014 een Havik met territoriaal gedrag vastgesteld (NDFF 2007-2017).

Verder zijn vele losse waarnemingen bekend van Buizerd, Havik, Ransuil en Sperwer in en in de omgeving van het plangebied. De Boomvalk is vrijwel niet in het plangebied vastgesteld, wel in de omgeving.

Tijdens het veldbezoek werden geen vogels met jaarrond beschermde nesten of sporen (nesten) daarvan waargenomen.

Potentie soorten met jaarrond beschermde nesten

Gezien het biotoop (hoog opgaand parkbos bij de duinen) is het mogelijk dat roofvogels als Havik, Buizerd, Ransuil en Sperwer in het plangebied nestelen, ondanks dat in 2015 geen territorium kon worden vastgesteld.

Voor Huismus en Gierzwaluw is het gebied niet geschikt als leefgebied.

4.1.7 Zoogdieren

Aangetroffen soorten

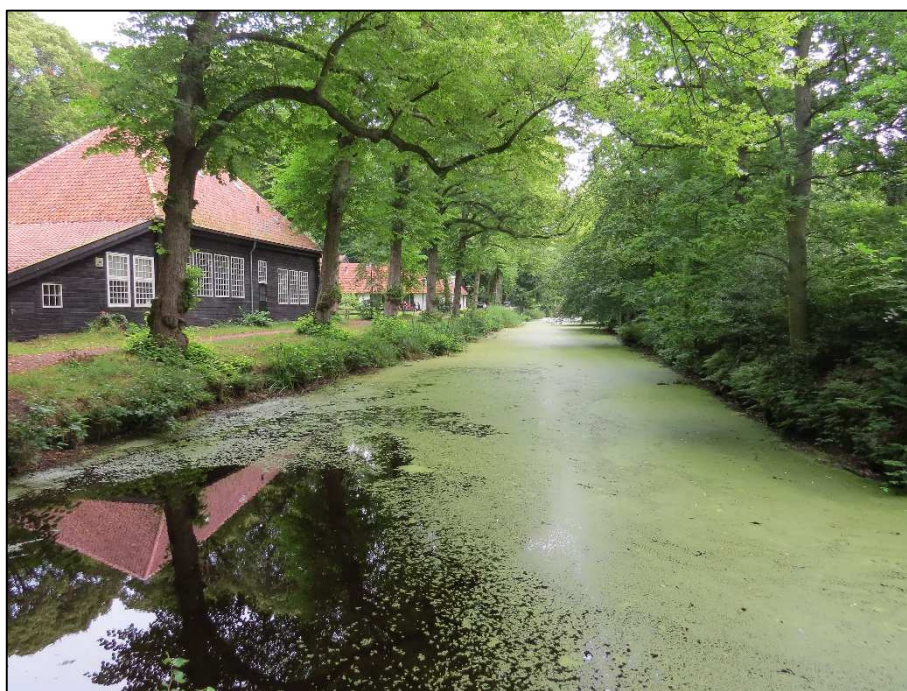
Er zijn losse waarnemingen bekend van Boomarter, Bunzing, Eekhoorn, Hermelijn en Wezel in de 9 km² in en rond het plangebied (NDFF 2007-2017). Van Boomarter zijn ook waarnemingen bekend uit het plangebied zelf. Het is duidelijk dat deze soort hier voorkomt.

Van Bunzing zijn alleen enkele waarnemingen bekend op ruim 500 meter afstand van het plangebied. Er is één losse waarneming bekend van Hermelijn (2010) uit het open gebied ten zuidwesten van het plangebied. Er zijn slechts twee waarnemingen bekend van Wezel, op ruim 1,5 kilometer afstand van het plangebied.

Er zijn tevens losse waarnemingen bekend van voornamelijk langsvliegende vleermuizen (NDFF 2007-2017). Het gaat om Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en Watervleermuis.

Baardvleermuis en Franjestaart zijn alleen overwinterend vastgesteld, op ruim een kilometer ten westen van het plangebied.

In 2015 werden in het plangebied verblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis en Watervleermuis vastgesteld. Van Laatvlieger en Rosse vleermuis werden alleen foeragerende exemplaren waargenomen (VAN DEN TEMPEL, 2015).

Watergang met kroos en links de zwarte schuur, een belangrijke verblijfplaats van vleermuizen.

De vastgestelde verblijfplaatsen in 2015 in het plangebied worden hieronder genoemd:

In de Zwarte schuur, een gebouw tussen het scouting-gebouw en conferentiecentrum Blooming, zijn verblijfplaatsen vastgesteld van Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Gewone grootoorvleermuis.

Op drie plaatsen langs de Kijklaan werd in 2015 een paarverblijf van Ruige dwergvleermuis vastgesteld. Ook langs de Roodelaan was een paarverblijf van deze soort aanwezig.

In het scouting-gebouw is in 2015 een zomer/kraamverblijf van Gewone dwergvleermuis gevonden.

Voor de Watervleermuizen en Gewone grootoorvleermuizen is het landgoed van groot belang. Beide soorten zijn met grote aantallen vastgesteld. De verblijfplaatsen van de Watervleermuis bevinden zich in bomen langs de westelijke en oostelijke watergang in het gebied.

Potentie zoogdieren

Gezien het biotoop (hoog opgaand oud bos) mag aangenomen worden dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het territorium van één of meer Boomarters.

Het gebied oogt uitermate geschikt voor vleermuizen om te jagen en ook als verblijfplaats voor boombewonende soorten.

In het plangebied kunnen vleermuizen verblijven in de geschikte holtes of spleten in de aanwezige grote bomen. Het parkbos vormt een zeer geschikt leefgebied voor vleermuizen om te foerageren. Hier zijn luwe plekken aanwezig waar vleermuizen op insecten kunnen jagen.

Vleermuizen zijn strikt beschermd. Hun leefgebied bestaat uit (vaste) verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden.

4.2 Effectbeoordeling

In deze paragraaf zal worden beoordeeld in hoeverre effecten kunnen optreden op de (mogelijk) aanwezige beschermde soorten als gevolg van het uitvoeren van een aantal inrichtingsmaatregelen en het nieuwe gebruik van landgoed Oude Hof.

Beschermde, niet vrijgestelde, soorten waarop het project effect kan hebben betreffen verblijvende broedvogels en vleermuizen.

4.2.1 Beschermde flora

De groeiplaats van Stofzaad bevindt zich aan het begin van de Roodeweg, op ongeveer vijf meter afstand van de verharding. De groeiplaats loopt het risico geschaad te worden bij onzorgvuldig werken. Het gaat in dit geval om het weghalen van een strook asfalt van vier meter breed.

Groeiplaats Stofzaad, 6 juli 2018.

Door de groeiplaats(en) te markeren en hier extra zorgvuldig te werken (buiten het groeiseizoen van de soort), met zo min mogelijk berijding van de bermen, is het mogelijk de groeiplaats te ontzien en het voorkomen van de soort ook in de toekomst veilig te stellen.

Eén en ander zal tzt moeten worden uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol en er dient ecologisch toezicht plaats te vinden.

4.2.2 Broedvogels

Om verstoring van nesten van broedvogels te voorkomen zal het verwijderen van eventuele vegetatie buiten het hoofdbroedseizoen (15 maart – 15 juli) worden uitgevoerd. Voorafgaand aan grondverzet dat nodig is, zal een controle moeten worden uitgevoerd naar in gebruik zijnde nesten. Als nesten vernield kunnen worden door grondverzet, dienen werkzaamheden ter plaatse te worden uitgesteld.

Door het nemen van deze maatregelen zijn negatieve effecten op broedvogels uitgesloten.

In theorie is het mogelijk dat roofvogels met jaarrond beschermde nesten in het plangebied broeden. Indien bomen gekapt moeten worden zal eerst een check moeten uitwijzen of zich geen nesten van deze jaarrond beschermde soorten in de te kappen bomen bevinden.

Bij dit project zullen alleen de fruitboompjes verplaatst worden (geen potentie voor jaarrond beschermde soorten) en enkele kleinere laanbomen gekapt worden. Over het algemeen broeden de soorten waar het hier om gaat in de grotere bomen.

4.2.3 Vleermuizen

De geplande voorzieningen komen niet te liggen in de buurt van de belangrijkste vliegroutes van vleermuizen zoals aangegeven in (VAN DEN TEMPEL, 2015). Hier liggen ook de verblijfplaatsen van de Watervleermuis. Deze verblijfplaatsen komen dan ook niet in gevaar door de verschillende projectonderdelen. Wel zullen in de buurt van deze verblijfplaatsen beschoeiingen worden aangebracht. Dit zal overdag gebeuren en de verblijfplaatsen zullen worden ontzien. Een en ander zal tzt worden uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol.

De paarverblijven van Ruige dwergvleermuis langs de Kijklaan en de Roodelaan zijn alleen in het najaar (paarperiode) in gebruik. De werkzaamheden, waaronder het voorbereiden van de ondergrond voor bestrating (trillingen), dient daarom buiten de paarperiode die van half juli tot en met oktober loopt plaats te vinden. Bij deze werkwijze wordt verstoring voorkomen.

Het is van belang of de veranderingen door de herinrichting qua verlichting enig effect kunnen hebben op de vleermuizen die in het gebied voorkomen.

Verlichting algemeen

Verstoring door toename van de lichtbelasting is het belangrijkste negatieve effect dat het project kan hebben op het terreingebruik van vleermuizen. Hinder door licht kan direct zijn (luminantie) als een dier recht naar een lichtbron toe vliegt en in de lichtbron kijkt. Hinder door licht kan ook indirect optreden omdat door strooilicht de 'achtergrond-donkerheid' vermindert (illuminantie). Lichtsterkte wordt gemeten in lumen (lm).

Het wel of niet optreden van lichthinder door een ingreep is afhankelijk van de hoeveelheid lichtbronnen dat wordt geplaatst en de sterkte daarvan, de positie van de te plaatsen lichtbronnen en daarmee het optreden van effecten van luminantie of illuminantie, de afstand van de te plaatsen verlichting tot de plekken waar vleermuizen actief zijn en de eventuele afscherming ervan door de vorm van het armatuur of door gebouwen of begroeiing.

Naast de precieze plannen rond het plaatsen van verlichting is ook het weer, de maanstand, tijd in het jaar en de reeds bestaande lichtsituatie van belang bij de vraag of lichthinder kan optreden.

Kunstmatige verlichting van de nachtelijke omgeving kan tot verstoring van het normale gedrag van soorten leiden. Naar mogelijke effecten is nog vrij weinig onderzoek gedaan. Veel kennis gaat daarom nog niet verder dan het kwalitatief signaleren van risico's. Met name schemer- en nacht-actieve dieren kunnen last hebben van verstoring door licht, doordat zij juist aangetrokken worden of verdreven door de lichtbron. Hierdoor raakt bijvoorbeeld hun ritme ontregeld of verlichte delen van het leefgebied worden

vermeden. Dagactieve dieren zijn in de nacht vaak diep weggekropen in begroeiing of holtes en daarbij volledig afgeschermd van licht.

Verlichting kan verschillende delen van het leefgebied van vleermuizen beïnvloeden. We kunnen onderscheid maken tussen effecten van verlichting op verblijfplaatsen, op vliegroutes en in foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

Verlichting van de uitvliegopening van een verblijfplaats leidt ertoe dat de vleermuizen later uitvliegen. Hierdoor wordt de foerageerperiode verkort, juist in de schemerperiode, wanneer het aanbod aan insectendichtheden het hoogst is en vleermuizen 'hun slag moeten slaan'. Ernstige lichtverstoring kan tot gevolg hebben dat het verblijf wordt verlaten. In dit geval wordt de verlichting niet aangebracht in de buurt van de aangetroffen vleermuisverblijven. Er kan dan ook geen sprake zijn van verstoring door verlichting van verblijfplaatsen van vleermuizen op landgoed Oude Hof.

Vliegroutes

De meeste vleermuissoorten gebruiken lijnvormige structuren in het landschap, zoals bomenrijen, bosranden en waterwegen, als vliegroute tussen verblijfplaats en foerageergebied en tussen foerageergebieden. Een aaneengesloten netwerk van deze structuren is van essentieel belang voor het voortbestaan van populaties.

Verlichting kan een barrière vormen en ertoe leiden dat (delen van) vliegroutes minder in trek raken of niet meer gebruikt worden, en dat het gebruik ervan richting foerageergebieden wordt vertraagd. Dit kan leiden tot het gebruik van alternatieve vliegroutes, die vaak langer zijn en dus extra energie kosten. Daarnaast kunnen deze routes risico's met zich meebrengen, zoals een hoger predatierisico en minder beschut zijn. Bovendien zijn geschikte alternatieve routes langs lijnvormige elementen niet altijd voorhanden. Delen van het landschap kunnen als gevolg van verlichting dan ook minder goed of zelfs onbereikbaar worden, met negatieve gevolgen voor de overlevingskansen van populaties.

Op landgoed Oude Hof zijn bomenlanen en waterpartijen zowel in gebruik als foerageergebied als vliegroute. Beide functies zijn hier daarom niet goed te onderscheiden.

Foerageergebieden

Vele veldstudies geven aan dat vleermuizen kunstmatig verlichte delen van het landschap vermijden en zich grotendeels beperken tot gebiedsdelen waar verlichting ontbreekt. Dit geldt voor permanente verlichting, maar ook tijdelijke verlichting.

Vleermuizen gebruiken in één nacht vaak meerdere foerageergebieden na elkaar. Als lichtverstoring juist optreedt tijdens de

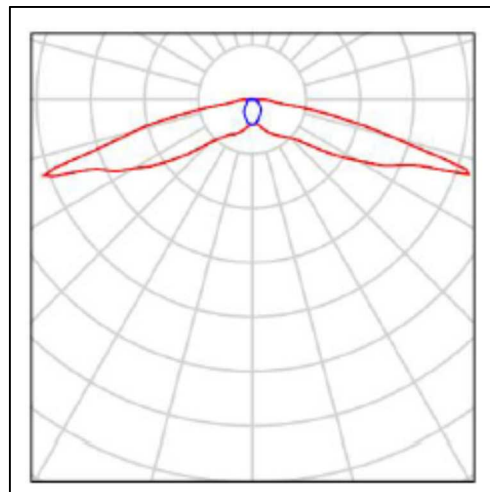
voedselpiek (afhankelijk van het moment van de nacht en het seizoen), is het negatieve effect het sterkst.

Anderzijds heeft bepaalde verlichting een aantrekkende werking op insecten. De hierdoor ontstane insectenconcentraties worden bejaagd door vleermuizen. In sommige gevallen specialiseren vleermuizen zich in hoge mate op het jagen bij verlichting, zoals straatlantaarns.

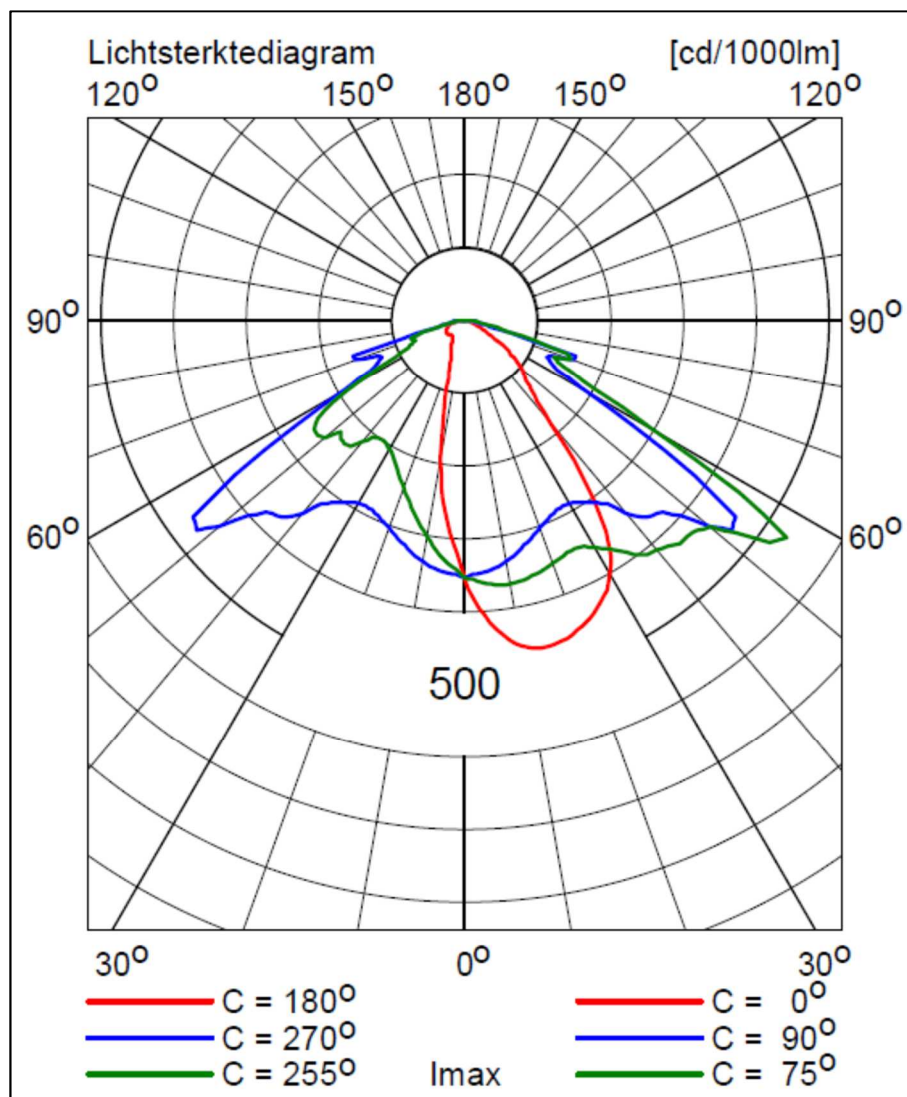
In theorie pakt de invloed van verlichting op de soortensamenstelling van vleermuizen als geheel negatief uit. Het zijn namelijk uitsluitend de snel vliegende vleermuizen die bij lampen jagen, in Nederland met name de Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger en Rosse vleermuis. De meeste andere, doorgaans meer breedvleugelige en langzamer vliegende soorten vleermuizen mijden verlichting en profiteren dus niet van de insectenconcentraties rond lampen. Lichtmijdende soorten zijn grootoorvleermuizen en Myotis-soorten, zoals Watervleermuis, Meervleermuis en Franjestaart. Binnen deze groep bevinden zich juist minder algemene soorten.

De grotere en tragere vleermuissoorten (zoals de Gewone grootoorvleermuis) zijn dus extreem gevoelig voor verstoring door licht. Ze zijn minder wendbaar dan dwergvleermuizen en lopen daardoor het risico gepredeerd te worden in het licht van lantaarns. Straatlantaarns met rood/amber licht brengen de minste verstoring voor deze soorten met zich mee. De verlichting wordt in dit geval uitgevoerd met Amber vleermuisvriendelijke Leds.

Op landgoed Oude Hof kan met name de grootoorvleermuis hinder ondervinden van de nieuwe verlichting. Watervleermuizen foerageren en verplaatsen zich voornamelijk boven water. Aangezien verlichting boven waterpartijen niet zal veranderen zal deze soort geen hinder ondervinden van het project door toegenomen verlichting.

Lichtstroom vanuit 0,5 meter hoge oriëntatieverlichting.

Lichtsterkdiagram lantaarns rond parkeerplaats.

De lantaarns langs de toegangswegen/paden in het gebied zijn slechts 0,5 meter hoog en de lichtbron is naar beneden gericht en vleermuisvriendelijk uitgevoerd (zie figuur vorige pagina). De grootvleermuizen vliegen een stuk hoger. Na 23:00 uur zal het licht bovendien met 50% gedimd worden. Door deze uitvoering en beperking zal het negatieve effect op het foerageren van vleermuizen beperkt zijn.

Op de nieuwe parkeerplaats zijn de lantaarns hoger, maar wel naar beneden gericht. Ook hier is sprake van vleermuisvriendelijke verlichting (zie bijgaande figuur). Mogelijk wordt dit gebied iets minder geschikt voor foeragerende vleermuizen dan nu het geval is.

In de avond zullen in de toekomstige situatie meer auto's door het gebied rijden (met verlichting) dan nu het geval is. Hoewel kortdurend kan ook dit in enige mate verstoring met zich meebrengen voor foeragerende vleermuizen.

Daar staat tegenover dat langs de Roodelaan helemaal geen verlichting meer aanwezig zal zijn. Hier staan nu vijf vleermuisonvriendelijke straatlantaarns. Na uitvoering van de werkzaamheden zal de Roodelaan naar verwachting verbeteren als foerageergebied voor vleermuizen. Daarnaast worden nog acht vleermuisonvriendelijke hoge lantaarns uit het gebied verwijderd. Ook dit betekent een verbetering voor lichtgevoelige foeragerende vleermuizen.

Conclusie

De gekozen inrichting en uitvoering van de parkeervoorzieningen en verlichting maakt dat het foerageergebied van de voorkomende foeragerende vleermuissoorten zal veranderen, maar dat dit zeker niet verloren gaat. Er zijn zowel locaties waar de hoeveelheid licht zal verminderen als ook locaties waar meer lichthinder kan optreden.

Alles bij elkaar genomen zal het belang van het gebied voor vleermuizen naar verwachting niet verminderen. Negatieve effecten op de in het gebied verblijvende populaties vleermuizen worden niet verwacht.

4.3 Conclusie

Ten behoeve van het behoud van de groeiplaats van Stofzaad dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en ecologisch toezicht uitgevoerd te worden.

Indien buiten het broedseizoen zal worden gewerkt, en bij bomenkap eerst een check wordt uitgevoerd naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van jaarrond beschermde broedvogels (in dit geval roofvogels), zullen zich geen negatieve effecten op broedvogels voordoen.

Om paarverblijven van met name Ruige dwergvleermuis te ontzien dienen de werkzaamheden, met name het voorbereiden van de ondergrond voor bestrating (trillingen), buiten de paarperiode die van half juli tot en met oktober loopt plaats te vinden.

Het veranderen van de verlichting in het gebied zal alles bij elkaar geen nadelig effect hebben op vleermuizen. Het belang van het gebied voor vleermuizen zal naar verwachting niet verminderen.

Door de manier en tijd van werken en het nemen van voorgeschreven maatregelen, wordt voorkomen dat negatieve effecten kunnen optreden op de aanwezige beschermde soorten.

5 Habitattoets

5.1 Het Natura 2000-gebied

Hieronder worden eerst de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied beschreven (informatie van Ministerie van EZ, waarin opgenomen ook de tekst uit JANSSEN & SCHAMINÉE (2003, 2004) en wordt een overzicht gegeven van de doelen die gesteld zijn voor dit gebied t.a.v. beschermde waarden waarvoor het is aangemeld. Vervolgens wordt aangegeven waar deze onder de WNB beschermde waarden te verwachten zijn.

De voormalige status van delen van het gebied als Beschermd Natuurmonument en als Staatsnatuurmonument met bijbehorende doelen zijn vervallen met de definitieve aanwijzing van het gebied als Natura 2000-gebied. Op grond van de wet heeft de instandhoudingsdoelstelling voor de gedeelten van het Natura 2000-gebied waarop de aanwijzingen als natuurmonument van toepassing waren, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals deze waren vastgelegd in de met de definitieve aanwijzing vervallen besluiten van deze natuurmonumenten.

5.1.1 Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat

Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat is 5240 ha groot en is een karakteristiek voorbeeld van een Nederlands duinlandschap, zoals dat in de loop der eeuwen ontstaan is als gevolg van een samenloop van geologische, geomorfologische en klimatologische omstandigheden en menselijk handelen. Het is een biologisch, morfologisch, hydrologisch en landschappelijk geheel van duinen met natte en vochtige duinvalleien, duingraslanden, struwelen, bossen en ruigten. Het ligt op de overgang van de kalkrijke naar de kalkarme duinen. Het gebied behoort in zijn algemeenheid tot de kalkrijke duinen; er is echter een verloop in kalkrijkdom te zien. Het meest noordelijke stuk, ten noorden van Bergen aan Zee, is, evenals het aangrenzende gebied Schoorlse duinen, kalkarm.

De vegetatie weerspiegelt de kalkgehalten in de bodem: in het uiterst noordelijke deel komen kalkarme vegetaties met kraaiheide, kruipwilg, buntgras en dergelijke voor, ten zuiden van Bergen aan Zee overgaand in kalkrijke duingraslanden met duinsterretje en zeedorpenvegetaties, zoals bij Wijk aan Zee en Egmond aan Zee. Een aanzienlijk deel van het gebied is bebost met naaldbossen en loofbossen, die voor een deel zeer oud zijn.

In Tabel 1 staan de habitattypen en soorten uit de Natura 2000-database.

Tabel 1.

*Relevante habitattypen
en soorten in natura
2000-gebied
Noordhollands
Duinreservaat.*

Code	Habitatype (verkorte naam)
H2120	Witte duinen
H2130	Grijze duinen
H2140	Duinheiden met kraaihei
H2150	Duinheiden met struikhei
H2160	Duindoornstruwelen
H2170	Kruipwilgstruwelen
H2180	Duinbossen
H2190	Vochtige duinvalleien
H6410	Blauwgraslanden
H7210	Galigaanmoerassen
Code	Habitatrichtlijnsoorten
H1014	Nauwe korfslak
H1042	Gevlekte witsnuitlibel

Landgoed 't Oude Hof ligt aan de westzijde van Bergen en bestaat grotendeels uit zomereiken-beukenbos dat behoort tot het habitatype duinbossen (H2180A). Om die reden maakte het bosgebied ook al deel uit van het in 1995 aangewezen beschermde natuurmonument dat in zijn geheel in het Natura 2000-gebied is opgenomen.

Aanwijzing

De staatssecretaris van EZ heeft het ontwerpbesluit tot aanwijzing van het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat op 3 mei 2017 in de Staatscourant bekend gemaakt.

Het opstellen van het beheerplan voor het Natura 2000-gebied is momenteel in voorbereiding.

Instandhoudingsdoelen

De instandhoudingsdoelen betreffen voor de habitattypen tenminste behoud van de oppervlakte en de kwaliteit en voor de soorten tenminste behoud van omvang en kwaliteit van het leefgebied voor behoud van de populatie.

Voor de habitattypen Duinen met kraaiheide en Vochtige duinvalleien wordt daarnaast gestreefd naar verbetering kwaliteit. Voor de habitattypen Witte duinen, Grijze duinen en Blauwgraslanden wordt gestreefd naar uitbreiding van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit.

Voor de Zeggekorfslak wordt gestreefd naar behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie. Voor de Gevlekte witsnuitlibel wordt gestreefd naar uitbreiding oppervlak en behoud kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

De instandhoudingsdoelen moeten richting geven aan het uit te voeren natuurbeheer- en beleid.

De instandhoudingsdoelstelling voor dat deel van het gebied, dat zijn status als beschermd natuurmonument na aanwijzing heeft verloren, heeft mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis.

De situatie ten tijde van het publiceren van het aanwijzingsbesluit is bepalend voor wat onder 'behoud' moet worden verstaan en vanaf welk niveau 'uitbreiding' en 'verbetering' nagestreefd moet worden.

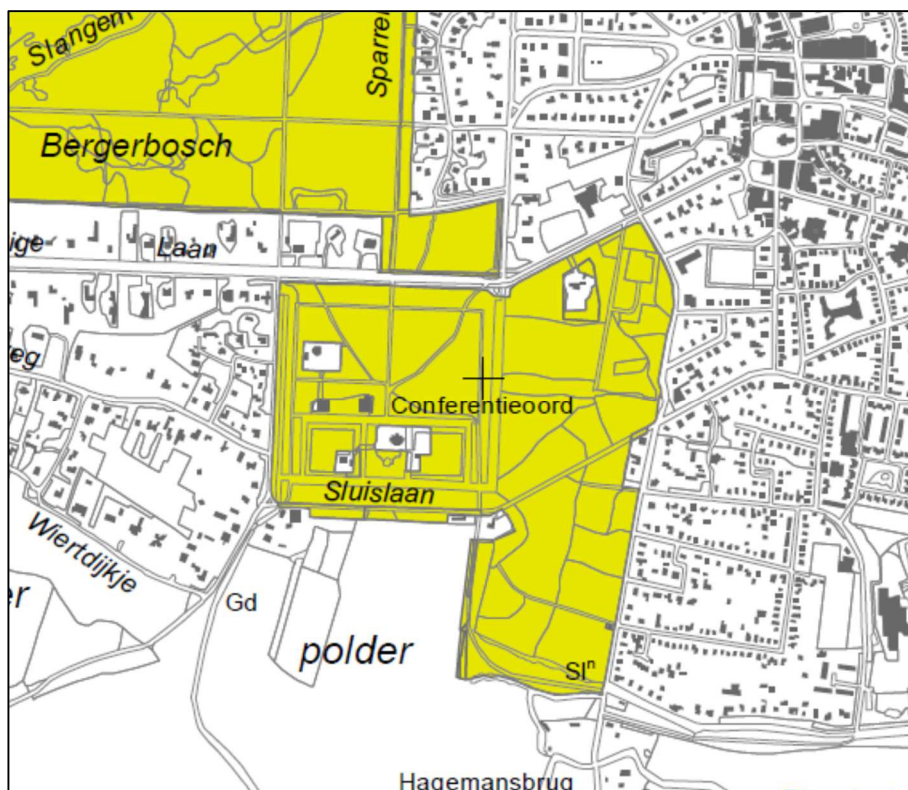
5.1.2 Beschermden waarden in en bij het plangebied

Informatie over de verspreiding van de habitattypen en de verspreiding en de aantallen van de soorten binnen het gebied komt uit gebiedendocument, aangevuld met informatie (DAMM, 2015).

De locatie en ligging van in het plangebied aanwezige habitattypen zijn afkomstig uit de rekentool 'Aerius'.

Het plangebied is daarnaast op 8 juli 2017 bezocht om enerzijds de aanwezige en aangrenzende habitattypen/biotopen te beschrijven en anderzijds eventuele incidentele waarnemingen te doen van relevante flora en fauna (voor zover waarneembaar). Op basis van de aangetroffen biotopen is per relevante soort/habitatype een inschatting gemaakt van het mogelijke voorkomen in en bij het plangebied.

Figuur 2.
Nauwkeurige grens van
Natura 2000-gebied
Noordhollands
Duinreservaat t.o.v.
plangebied. Bestaande
bebouwing,
bouwkavels, erven,
verhardingen en
spoorlijnen maken geen
deel uit van het
aangewezen gebied.

Habitattypen

De meeste habitattypen komen alleen voor op meer dan 500 meter van het plangebied aan de andere zijde van de Eeuwigelaan, en niet in het plangebied zelf.

De dichtstbijzijnde locaties waar Blauwgraslanden en Galigaanmoerassen voorkomen liggen even ten zuiden van Bergen aan Zee.

Het enige relevante habitatype dat in het plangebied voorkomt betreft duinbossen, en wel de typen H2180A (Duinbossen (droog), berken- eikenbos) en H2180C (Duinbossen binnenduinrand). De verspreiding van beide subtypen is weergegeven op onderstaande kaart.

Habitatrichtlijnsoorten

De Nauwe korfslak komt niet binnen het Oude Hof voor (DAMM, 2015). De soort komt vooral voor in vochtig strooisel onder (vooral kalkrijke) duinstruwelen en populierenbosjes. Bij uitzondering worden populaties gevonden op drogere plaatsen, zoals in hoge duinen. In het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig, ook omdat de aanwezige eiken- en beukenbossen slecht verterend zuur bladstrooisel hebben.

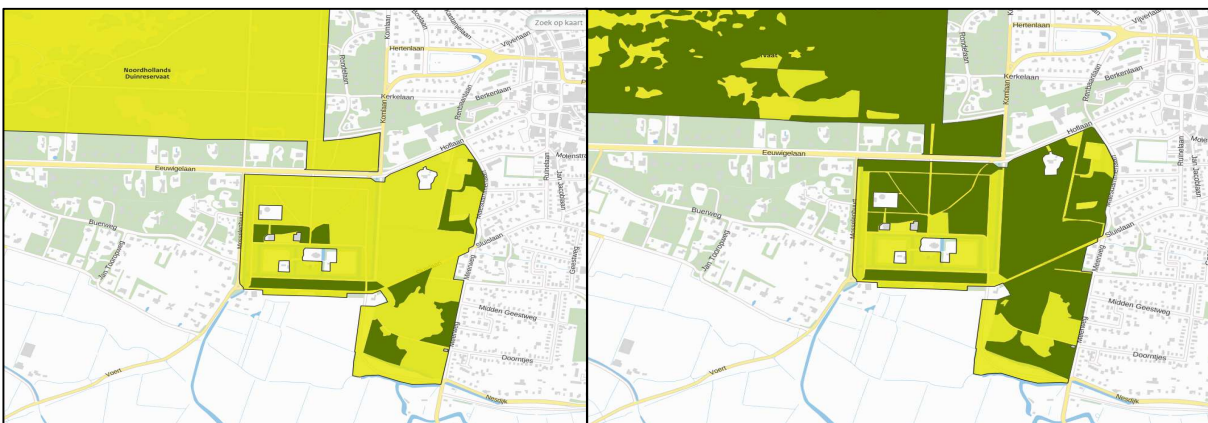
De Gevlekte witsnuitlibel is een soort van vochtige duinvalleien die zich op een enkele plaats in het Natura 2000-gebied voortplant. In het plangebied komt de soort zeker niet voor bij gebrek aan geschikt biotoop.

5.1.3 Aanwezige biotopen

Tijdens het veldbezoek op 8 juli 2017 is een nauwkeurige beschrijving gemaakt van de aanwezige biotopen in het gebied, zie §3.1.1.

5.1.4 Beschermd Natuurmonument Duinen bij Bergen

Het Natura 2000-gebied omvat een voormalige beschermd natuurmonument, te weten 'Duinen bij Bergen'. Ingevolge artikel

Ligging van de habitattypen (groen) H2180A (rechts) en H2180C (links) in en bij het plangebied (bron Aerials).

15a, tweede en derde lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is van rechtswege de status als beschermd natuurmonument vervallen.

5.2 Effecten van het project

Door het plan kunnen verschillende negatieve effecten optreden, ook in het Natura 2000-gebied. Deze mogelijke effecten zijn onder te verdelen in tijdelijke effecten tijdens de aanleg en effecten als gevolg van de aanwezigheid van de geplande voorzieningen. Daarnaast zijn verstoringen mogelijk door bestaand gebruik.

5.2.1 Aanlegfase

Oppervlakteverlies

Als gevolg van de aanleg van het nieuwe wandelpad kan sprake zijn van oppervlakteverlies van relevante habitattypen. Het gaat in dit geval om habitatype Duinbossen. Omdat de kroonlaag in tact blijft is in feite alleen sprake van kwaliteitsverlies.

Hinder door geluid en trillingen

Bij de diverse werkzaamheden kan sprake zijn van productie van geluid en trillingen met als mogelijk gevolg tijdelijke hinder in het Natura 2000-gebied.

Mechanische effecten

Afhankelijk van de werkbreedte kunnen door berijding met voertuigen en het plaatsen van materiaal mechanische effecten optreden in het Natura 2000-gebied.

Optische verstoring

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in de natuurlijke omgeving.

Tijdens de werkzaamheden is veelvuldig sprake van de aanwezigheid van mensen in het terrein en daar niet van nature thuishorende voorwerpen. Dit kan een verstorend effect hebben op relevante typen en soorten in plangebied Oude Hof.

Versnippering

Van Versnippering is sprake bij het uiteenvallen van het leefgebied van soorten. Als het leefgebied niet meer voldoende groot is voor een levensvatbare groeiplaats of populatie, of individuen van één populatie kunnen de verschillende leefgebieden niet meer bereiken, neemt de duurzaamheid van de populatie of de kwaliteit van een habitatype af.

Door de aanleg van verhardingen en de aanleg van een nieuwe pad kan sprake zijn van extra versnippering.

Tabel 2.

Gevoeligheid van de relevante typen en soorten in Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat voor de verschillende storende factoren. Zie tekst. ng = niet gevoelig, G = gevoelig, ZG = zeer gevoelig, nvt = niet van toepassing, ? = niet voldoende informatie om hierover een uitspraak te doen.

soorten	Storende factoren						
	Oppervlakteverlies	Versnippering	Verstoring door geluid	Verstoring door licht	Verstoring door trillingen	Optische verstoring	Mechanische effecten
Habitattypen							
Witte duinen	G	G	nvt	nvt	nvt	G	G
Grijze duinen	G	G	nvt	nvt	nvt	G	G
Duinheiden met kraaihei	G	G	nvt	nvt	nvt	G	G
Duinheiden met struikhei	G	G	nvt	nvt	nvt	G	G
Duindoornstruwelen	G	G	nvt	nvt	nvt	G	G
Kruipwilgstruwelen	G	G	nvt	nvt	nvt	G	G
Duinbossen	G	G	nvt	nvt	nvt	G	G
Vochtige duinvalleien	G	G	nvt	nvt	nvt	G	G
Blauwgraslanden	G	G	nvt	nvt	nvt	G	G
Galigaanmoerassen	G	G	nvt	nvt	nvt	G	G
Habitatrichtlijnsoorten							
Gevlekte witsnuitlibel	ZG	G	?	?	?	G	G
Nauwe korfslak	ZG	G	ng	ng	G	ng	G

5.2.2 Aanwezigheidsfase

Optische verstoring

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in de natuurlijke omgeving.

Bij in gebruikname van de nieuwe voorzieningen kan sprake zijn van Optische verstoring waar dit eerst nog niet het geval was. Dit kan een verstorend effect hebben op relevante soorten in het Natura 2000-gebied.

Lichthinder

Met name voor 's nachts actieve soorten kan lichthinder als gevolg van toegenomen lichtintensiteit verstorende effecten hebben.

Versnippering

Ook na aanleg van de infrastructuur behoudt dit zijn versnipperende effect.

5.3 Gevoeligheid van de habitat-typen en soorten

5.3.1 Algemeen

De gevoeligheid van een habitatype of soort voor een storende factor bepaalt of er negatieve gevolgen kunnen zijn voor dat type of die soort. In Tabel 2 is voor alle typen en soorten de gevoeligheid

→ <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicator.aspx>

aangegeven voor de storende factoren. Hierbij is gebruik gemaakt van de 'Effectenindicator' van het ministerie van EZ[←]. Hierbij is uitgegaan van de activiteit "wegaanleg", maar zijn enkele factoren verwijderd omdat ze in dit geval niet optreden in het Natura 2000-gebied. Dit betreft "verzuring", "vermesting", "verontreiniging", "verdroging" en verandering in populatiedynamiek.

Door het project zal geen sprake zal zijn van een noemenswaardige toename van verkeersbewegingen. Tijdens de aanleg van de nieuwe voorzieningen zal het gebied tijdelijk minder goed bereikbaar zijn voor bezoekers. De extra verkeersbewegingen als gevolg van aanwezig materieel zullen naar verwachting worden gecompenseerd door afname van verkeersbewegingen van bezoekers door tijdelijk minder goede bereikbaarheid.

De waarschijnlijke toename van verkeersbewegingen na oplevering van de nieuwe voorzieningen zal worden gecompenseerd door een minder lange rijroute door het gebied en het feit dat geen sprake meer zal zijn van een overloopparkerplaats (met extra lange rijroute).

Gezien het voorgaande kan geen sprake zijn van extra vermesting en verzuring van het omliggende habitatype duinbossen te gevolge van extra verkeersbewegingen.

Verder zijn de originele aanduidingen in de tabel gezet, maar wordt verderop in de voortoets de eventuele beperkte werking van deze storende factoren besproken. Toegevoegd is "Mechanische effecten". Voor de typen en soorten die gevoelig zijn voor een of meer factoren zouden er dus mogelijk negatieve gevolgen kunnen zijn van het project.

5.4 Voortoets

Hieronder wordt eerst een globale toets uitgevoerd en aldus nagegaan of een vergunning nodig is op grond van de WNB. Dit gebeurt aan de hand van de hoofdvraag in Bijlage 1.7.2, of er een kans is op een significant verstorend effect.

Gezien de ligging van het plangebied in het Natura 2000-gebied (Figuur 2), de schaal van de geplande maatregelen, de verspreiding van de relevante waarden (zie §5.1.2, alleen habitatype H2160 komt voor in het plangebied), de optredende storende factoren en de gevoeligheid van de typen en soorten daarvoor (§5.3 en Tabel 2), is het in dit stadium al duidelijk dat het plan geen significante gevolgen kan hebben voor de natuurlijke kenmerken van het gebied, oftewel de instandhoudingsdoelen ervan. Er is dus zeker geen significant negatief effect, maar mogelijk wel een negatief effect.

Hierboven wordt geconcludeerd dat er geen significante gevolgen zijn voor het als gevolg van de aanleg en het gebruik van de geplande

voorzieningen in Oude Hof. Daarom wordt hieronder verder gegaan met een Verslechteringstoets.

5.4.1 Significantie

In het kader van deze toetsing is uitgegaan van de door het Steunpunt Natura 2000 in mei 2010 gepubliceerde 'Leidraad bepaling significantie'.

Er is sprake van een significant effect als er als gevolg van het project effecten zijn waardoor de instandhoudingsdoelstellingen op de lange termijn niet gerealiseerd kunnen worden. Onder effecten worden verstaan verslechtering van habitats en kwaliteit leefgebied van soorten en verstoring van soorten.

Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort dan wel de kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, kan sprake zijn van significante gevolgen.

Deze bepalingen kunnen anders liggen indien de afname minder dan de minimum-oppervlakte van het habitatype (1 are) is (er is dan per definitie geen sprake van een meetbare afname) of wanneer het effect opgevangen kan worden in de natuurlijke fluctuaties, door de veerkracht van het gebied.

Verslechtering van habitattypen en het leefgebied van soorten treedt op wanneer in een bepaald gebied de door dit habitatype of leefgebied van soorten ingenomen oppervlak afneemt of wanneer de kwaliteit afneemt. Het gaat dan om de specifieke structuur, functies en staat van instandhouding van typische soorten. Daarmee is nog niet gezegd dat elke verslechtering leidt tot een significant effect.

Een significant effect op soorten kan optreden wanneer door het verstorend effect (of door het cumulatieve effect van dit en andere projecten) de instandhoudingsdoelstelling van een bepaalde populatie niet kan worden behaald.

Van meetbare sterfte veroorzaakt door een project ten opzichte van natuurlijke sterfte is pas sprake indien de extra sterfte meer dan 1% van de natuurlijke jaarlijkse sterfte is. Strikt tijdelijke effecten zijn ook niet significant.

5.4.2 Conclusie

Omdat er geen kans is op een significant negatief effect, maar wel op een negatief effect is een verslechteringstoets nodig.

6 Verslechteringstoets

De verslechteringstoets is een vervolg op de voortoets. De verslechteringstoets is nodig als een activiteit negatieve effecten op Natura 2000-doelen kan hebben, maar dat wel duidelijk is dat die negatieve effecten niet significant zijn. In de verslechteringstoets wordt nader onderzocht of de activiteit een verslechtering van de habitattypen, leefgebieden van soorten of soorten tot gevolg kan hebben. In principe worden dezelfde typen gegevens aangeleverd als in de voortoets, zij het dat een globaal onderzoek nu niet meer voldoende is; het gegevensbestand moet uitgebreider, gedetailleerder en actueler zijn, zodat het bevoegd gezag de zekerheid over de omvang van de effecten krijgt die in de voortoets nog niet kon worden gegeven. Bij de afweging of de verslechtering of verstoring onaanvaardbaar is, heeft het bevoegd gezag een grotere beleidsvrijheid dan wanneer de vergunningaanvraag via de passende beoordeling verloopt. Het bevoegd gezag kan rekening houden met de aanwezigheid van redenen van openbaar belang, de mogelijkheid om te compenseren en andere relevante overwegingen.

Bij een verslechteringstoets brengt de initiatiefnemer gedetailleerd in kaart wat de effecten (kunnen) zijn van de activiteit op de relevante natuurwaarden in het gebied en welke verzachtende (mitigerende) maatregelen hij van plan is te nemen.

6.1 Effectbeoordeling

In onderstaande paragrafen wordt per storende factor beschreven wat de gevolgen zijn voor de gevoelige of zeer gevoelige soorten en typen (zie Tabel 2).

Daar waar effecten worden beschreven, worden de gevolgen alleen beschreven voor die habitattypen en die soorten die inderdaad op enige manier daarvan gevolgen zouden kunnen ondervinden (vgl. Tabel 2). De niet genoemde typen en soorten zijn wel degelijk meegenomen in de beoordeling of de effecten gevolgen daarvoor zouden kunnen hebben.

6.1.1 Oppervlakteverlies

Het nieuwe parkeerterrein komt te liggen op de plek van de huidige paardenbak. Dit terrein, en het hier liggende clubgebouw, schuurtje en erf, maken geen deel uit van het Natura 2000-gebied (zie de kaart op pagina 31). De boomgaard en overloopparkerplaats (die van bestemming veranderen in respectievelijk paardenbak en boomgaard) maken wel deel uit van het Natura 2000-gebied, maar hier is geen sprake van de aanwezigheid van relevante habitattypen en/of soorten.

Alle habitattypen zijn gevoelig voor oppervlakteverlies, de relevante soorten zelfs zeer gevoelig. Omdat Gevlekte witsnuitlibel en Nauwe

De huidige boomgaard en rechts deel van overloopparkerplaats op grasveld.

korfslak niet voor kunnen komen in het plangebied (zie §5.1.2) kan ook geen sprake zijn van oppervlakteverlies voor deze soorten.

Het enige habitattype dat voorkomt in het plangebied betreft Duinbossen (zie §5.1.2). Het nieuwe één meter brede wandelpad dat komt te lopen van de nieuwe parkeerplaats naar het zuiden zal grotendeels via een open corridor door bos lopen dat niet behoort tot het habitattype H2180 duinbossen. Alleen in het zuidelijk deel zal het pad Duinbos H2180 over een lengte van ongeveer 10 meter doorkruisen.

Om het nieuwe wandelpad aan te leggen zullen geen bomen gekapt worden. Hierdoor is in feite geen sprake van een onderbreking van de boomlaag en in strikte zin geen sprake van oppervlakteverlies. Wel kan sprake zijn van kwaliteitsverlies over een oppervlak van 10 m², zeker als dit ten koste gaat van karakteristieke soorten van dit type. Op het tracé van het nieuwe wandelpad komen twee typen duinbos voor (zie ook §5.1.2). Typische soorten van H2180A zijn Eikenpage en Grote bonte specht. Typische soorten van H2180C zijn Wilde hyacint, Grote bonte specht en Houtsnip.

Voor habitattype duinbossen is in het aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat een behoud doelstelling opgenomen voor oppervlak en kwaliteit.

Wanneer in dit geval het in gebruik nemen van het wandelpad ten koste zou gaan van de kwaliteit van het habitattype zou dit in strijd zijn met de instandhoudingsdoelstelling.

Daarom is het van belang te beoordelen in hoeverre de aanwezige typische soorten van het habitattype nadeel kunnen ondervinden van

het nieuwe wandelpad. Wilde hyacint en Houtsnip komen niet voor op het tracé van het nieuwe wandelpad (DAMM EN VAN GROEN, 2015). Van de Grote bonte specht is een territorium vastgesteld ten noordwesten van de nieuwe parkeerplaats en ten zuiden van de eilanden. In theorie zouden deze vogels kunnen foerageren in het puntje bos waar het tracé van het nieuwe pad doorheen loopt. Vanwege de vele wandelaars zijn de spechten nu al gewend aan passerende wandelaars. Bovendien wordt hun voedselbron, insectenlarven in bomen, niet aangetast door het nieuwe pad. Er wordt dan ook geen negatief effect voorzien op de populatie Grote bonte spechten in het bos als gevolg van de aanleg van het nieuwe pad. Ook op het voorkomen van Eikenpage zal het nieuwe pad geen nadelig effect hebben.

De nu geasfalteerde Roodeweg (4 meter breed asfalt) zal worden afgesloten voor auto's en onverhard worden (260 meter). De nu onverharde Kijklaan zal over een lengte van 170 meter verhard worden (7 meter brede verharding). Netto zal de lengte aan verharding minder worden. Wel wordt het oppervlak van de verharding een fractie groter (van 1040 m² naar 1190 m²). Beide wegen worden overigens niet gerekend tot habitatype Duinbossen (zie §5.1.2). Er is in dit geval dan ook geen sprake van oppervlakteverlies van relevante habitattypen.

Conclusie Oppervlakteverlies

Als gevolg van de aanleg van een nieuw wandelpad over een lengte van 10 meter door habitatype duinbos kan verslechtering van kwaliteit van het duinbos ter plaatse optreden, al zal dit niet ten koste gaan van de typische soorten van dit habitatype. Dit negatieve effect is dan ook beoordeeld als niet significant.

6.1.2 Versnippering

Door de aanleg van verhardingen en de aanleg van een nieuwe pad kan sprake zijn van extra versnippering. Alle beschermde waarden zijn gevoelig voor deze factor.

Netto zal in de toekomstige situatie sprake zijn van 90 meter minder verharding. De route die auto's door het gebied rijden van en naar de parkeerplaats zal in de nieuwe situatie tien meter korter zijn dan nu het geval is. Vanaf de nieuwe parkeerplaats zal over een lengte van 30 meter een nieuw pad aangelegd worden door het bos.

Voor de soorten ontbreekt geschikt leefgebied in het plangebied. Hierdoor kunnen deze soorten ook geen nadelig gevolg ondervinden van versnippering.

Alleen habitatype Duinbossen komt voor in het plangebied. De soorten die voorkomen in dit type zullen niet gehinderd worden in hun verspreiding door de uit te voeren maatregelen. In dit geval zal

geen negatief effect op dit habitattype optreden als gevolg van versnippering.

Conclusie Versnippering

Het is duidelijk dat er door de aard van de herinrichting van de wegen en de beschermde waarden er geen negatieve gevolgen kunnen zijn voor het Natura 2000-gebied door versnippering.

6.1.3 Verstoring door Geluid

Geluid dat geproduceerd wordt tijdens aanleg van de diverse voorzieningen en door een toegenomen aantal rijdende auto's in het gebied in de toekomstige situatie is niet van belang voor habitattypen. Nauwe korfslak is niet gevoelig voor geluid en voor Gevlekte witsnuitlibel is hierover onvoldoende informatie beschikbaar. Beide soorten komen overigens niet voor in het plangebied. Voor habitattypen is deze factor niet van belang.

Conclusie Geluid

Het is duidelijk dat er door de aard en verspreiding van de beschermde waarden er geen negatieve gevolgen kunnen zijn voor het Natura 2000-gebied door geluid.

6.1.4 Verstoring door licht

Er kan sprake zijn van extra licht dat geproduceerd wordt tijdens aanleg en gebruik van de diverse voorzieningen én door de verlichting van een toegenomen aantal auto's dat in het donker door het gebied rijdt in de toekomstige situatie.

Nauwe korfslak is niet gevoelig voor lichthinder en voor Gevlekte witsnuitlibel is hierover onvoldoende informatie beschikbaar. Beide soorten komen overigens niet voor in het plangebied. Voor habitattypen is deze factor niet van belang.

Conclusie Licht

Het is duidelijk dat er door de aard en verspreiding van de beschermde waarden er geen negatieve gevolgen kunnen zijn voor het Natura 2000-gebied door licht.

6.1.5 Verstoring door trillingen

Alleen de Nauwe korfslak is gevoelig voor trillingen. Voor Gevlekte witsnuitlibel is hierover onvoldoende informatie beschikbaar. Beide soorten komen overigens niet voor in het plangebied. Voor habitattypen is deze factor niet van belang.

Conclusie Trillingen

Het is duidelijk dat er door de aard en verspreiding van de beschermde waarden er geen negatieve gevolgen kunnen zijn voor het Natura 2000-gebied door trillingen.

6.1.6 Optische verstoring

Alleen de Nauwe korfslak is niet gevoelig voor deze factor.

De optische verstoring waar habitattypen gevoelig voor zijn betreft beschaduwing. Daar is in dit geval geen sprake van.

Hoewel de Gevlekte witsnuitlibel gevoelig is voor optische verstoring kan daar in dit geval geen sprake van zijn omdat de soort niet in het plangebied voorkomt.

Conclusie Optische verstoring

Het is duidelijk dat er door de aard van de activiteiten en de beschermde waarden er geen negatieve gevolgen kunnen zijn voor het Natura 2000-gebied door optische verstoring.

6.1.7 Mechanische effecten

Alle relevante typen en soorten zijn gevoelig voor deze factor. In dit geval kan alleen een negatief effect optreden op habitatype Duinbossen omdat de andere typen en soorten niet in het plangebied voorkomen.

De werkbreedte zal niet breder zijn dan de bestaande paden. Er zal dus geen materieel worden geplaatst in het bos. Ook zal niet met voertuigen worden gereden in het bos.

Conclusie Mechanische effecten

Het is duidelijk dat er door de aard van de activiteiten en de beschermde waarden er geen negatieve gevolgen kunnen zijn voor het Natura 2000-gebied door mechanische effecten.

6.1.8 Cumulatieve effecten

Er zijn geen andere plannen en projecten bekend die spelen in en bij Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat, die in combinatie met dit project, kunnen leiden tot significant negatieve effecten.

6.2 Conclusie Verslechteringstoets

Door de herinrichting van een deel van landgoed Oude Hof kan verslechtering van de kwaliteit van het habitatype duinbos optreden, op een strook met een lengte van 10 meter lang en één meter breed. Dit negatieve effect is beoordeeld als niet significant.

De andere storende factoren die kunnen optreden zullen geen negatief effect hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de relevante typen en soorten.

7

Toetsing Natuurnetwerk Nederland (NNN)**7.1 Algemeen**

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen EHS (Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van (inter-)nationaal belangrijke, duurzaam te behouden ecosystemen. Dit netwerk vormt de basis voor de Nederlandse bijdrage aan het behoud van de mondiale biodiversiteit. De EHS is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van het toenmalige ministerie van LNV (1990).

In 2014 is de term Natuurnetwerk Nederland (NNN) geïntroduceerd om de term 'Ecologische Hoofdstructuur' (EHS) te vervangen. In navolging van het Rijk hanteert ook de provincie Noord-Holland de term NNN. In de wet heet het NNN nog steeds de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

De EHS is planologisch beschermd. Dit betekent dat ingrepen in de EHS alleen zijn toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben, of als negatieve effecten kunnen worden tegengegaan door het nemen van mitigerende maatregelen. Heeft een ingreep wel een significant negatief effect op de 'wezenlijke kenmerken en waarden' van een EHS-gebied, dan geldt het 'nee, tenzij regime'. Een project kan dan alleen doorgaan als er geen reële alternatieven zijn en als sprake is van een groot openbaar belang. Als een ingreep wordt toegestaan moet de initiatiefnemer de (potentiële) natuurwaarden die verloren gaan, op eigen kosten compenseren.

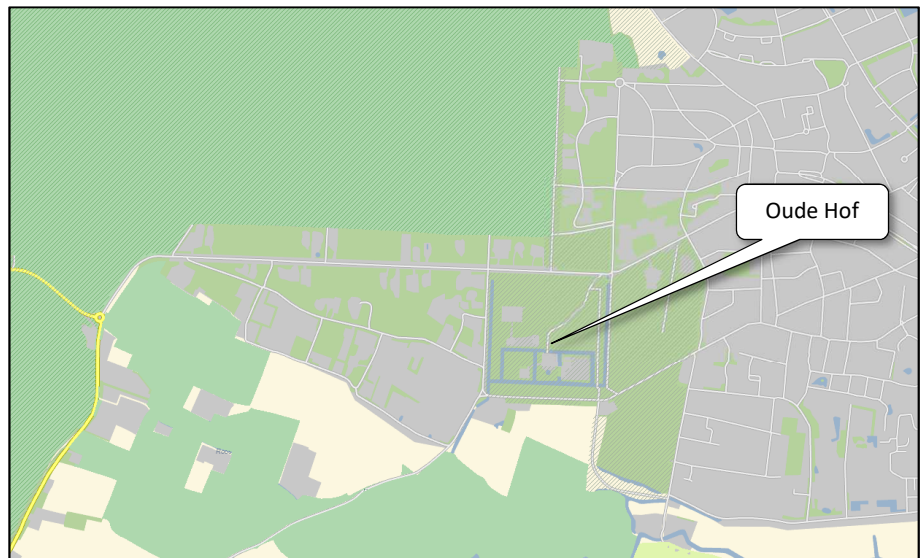
Voor gronden die grenzen aan de EHS, maar daar zelf buiten liggen, gelden geen beperkingen. De EHS heeft, in tegenstelling tot Natura2000-gebieden, geen 'externe werking' die een toets van gebruik aangrenzend aan het natuurgebied verplicht stelt. Alle Natura 2000-gebieden liggen overigens (grotendeels) ook binnen de EHS.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk.

7.2 Toetsing

Het begrip 'wezenlijke kenmerken en waarden' is direct gekoppeld aan de planologische bescherming van EHS-gebied. Bij een ingreep in de EHS wordt getoetst in hoeverre een ingreep de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied aantast.

Een groot deel van het Natura 2000-netwerk maakt deel uit van het NNN. Kleine delen van Natura 2000-gebieden zijn echter niet begrensd als NNN. Dit is het geval met Oude Hof zoals op bijgaande kaart is te zien (bron natuurbeheerplan 2017, provincie Noord-Holland).

Begrenzing EHS (donkergroen) bij plangebied Oude Hof.

Omdat het plangebied geen deel uitmaakt van het NNN is het niet nodig een verdere toetsing uit te voeren.

7.3 Conclusie

Omdat het plangebied buiten de begrenzing van het NNN ligt is het niet nodig een toetsing aan het NNN uit te voeren.

8 Samenvatting van de conclusies

In deze natuurtoets zijn een aantal inrichtingsmaatregelen op landgoed Oude Hof getoetst aan de landelijke en provinciale natuurwetgeving. Hieronder staan per toets de getrokken conclusies op een rij.

8.1 Toetsing soortbescherming Wnb

Het uitvoeren van een aantal inrichtingsmaatregelen en het nieuwe gebruik op landgoed Oude Hof zal geen negatieve gevolgen hebben voor de populaties van de in het gebied voorkomende zwaar beschermde soorten indien de hieronder voorgeschreven maatregelen in acht worden genomen.

- ♣ Ten behoeve van het behoud van de groeiplaats van Stofzaad dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en ecologisch toezicht uitgevoerd te worden.
- ♣ Verwijderen van vegetatie en grond zal alleen buiten het broedseizoen plaatsvinden.
- ♣ Bij bomenkap zal eerst een check worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van jaarrond beschermde broedvogels.
- ♣ Om paarverblijven van met name Ruige dwergvleermuis te ontzien dienen de werkzaamheden, met name het voorbereiden van de ondergrond voor bestrating (trillingen), buiten de paarperiode die van half juli tot en met oktober loopt plaats te vinden.

8.2 Habitattoets

- ♣ Door het uitvoeren van een aantal inrichtingsmaatregelen en het nieuwe gebruik op landgoed Oude Hof kunnen negatieve effecten optreden op relevante natuurwaarden in Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat als gevolg van de volgende storende factoren: Oppervlakteverlies, Versnippering, Verstoring door Geluid, Licht en Trillingen, Optische verstoring en Mechanische effecten.
- ♣ In de toets wordt aangetoond dat de genoemde storende factoren niet leiden tot een significant negatief effect op de soorten en habitattypen waarvoor Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat is aangewezen.
- ♣ In een enkel geval kunnen negatieve effecten optreden op relevante waarden, maar deze zijn beoordeeld als niet significant. Ze zijn niet van invloed op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen.
- ♣ Omdat geen significant negatieve effecten optreden op relevante natuurwaarden is een verslechteringstoets uitgevoerd. Voor elke relevante factor is middels een effectbeoordeling bepaald of en in

hoeverre voor de gevoelige habitattypen en soorten sprake is van een negatief effect.

- ♣ Ondanks een beperkte negatief effect op habitatype Duinbossen, namelijk verslechtering kwaliteit op 10 m², zijn er geen significant negatieve gevolgen voor het Natura 2000-gebied als gevolg van de diverse projectonderdelen.
- ♣ Door oppervlakteverlies wordt een beperkt, niet significant, negatief effect verwacht op het relevante habitatype Duinbossen. Het gaat hierbij om kwaliteitsverlies van een klein deel van dit habitatype (10 m²), al zal dit niet ten koste gaan van de typische soorten van dit habitatype.

8.3 Toetsing NNN

Omdat het plangebied buiten de begrenzing van het NNN ligt is het niet nodig een toetsing aan het NNN uit te voeren.

9

Aanbevolen en geraadpleegde literatuur

- BIJLSMA, ROB.G., 1993 *Ecologische atlas van de Nederlandse Roofvogels*. Schuyt & Co., Haarlem.
- BROEKHUIZEN, S., K. SPOELSTRA, J.B.M. THISSEN, K.J. KANTERS & J.C. BUYS (RED.), 2016. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- CREEMERS, R.C.M., & J.C.W. VAN DELFT (RAVON, RED.), 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland - Nederlandse Fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- DAMM, T. & F.M. VAN GROEN. *Flora, Wijngaardslak en broedvogels in Oude Hof, Bergen, inventarisatie 2015*. G&G-rapport 2015-18, Van der Goes en Groot, Alkmaar.
- DAMM, T., 2015. *Oude Hof te Bergen Flora- en faunagegevens, vanaf 2005*. G&G-rapport 2015-15, Van der Goes en Groot, Alkmaar.
- DIETZ, C., O VON HELVERSEN & D. NILL, 2011. *Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika*. Tirion Natuur.
- FLORON, 2011. *Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora*. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- HERDER, J.E., J. KRANENBERG, D. HOOGENBOOM, J. HAMERS & K. DEKKER (RED.), 2012. *Atlas van de Noord-Hollandse vissen*. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting RAVON, Nijmegen.
- HOOGENBOOM, D.M., F. VISBEEN, J. WONDERGEM, W. RUITENBEEK (RED.), 2014. *Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren*. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Noord-Hollandse Zooddier Studiegroep (NOZOS), Alkmaar.
- JANSSEN, J.A.M. & J.H.J. SCHAMINÉE, 2003. *Europese natuur in Nederland. Habitattypen*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- JANSSEN, J.A.M. & J.H.J. SCHAMINÉE, 2004. *Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- KAPTEYN, K., 1995. *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap, Haarlem.
- LIMPENS, H., K. MOSTERT & W. BONGERS (RED.), 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen: onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Utrecht.
- MOLENAAR, J.G. DE, 2003. *Lichtbelasting. Overzicht van de effecten op mens en dier*. Alterra-rapport 778, Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte, Wageningen.

- NEUMANN, F. & H.E. WOLDENDORP (RED.), 2003. *Praktijkboek Habitattoets. Praktische leidraad voor de toepassing van natuurbeschermingswetgeving bij projecten in Nederland en Vlaanderen*. Sdu Uitgevers, Den Haag.
- SCHARRINGA, C.J.G., W. RUITENBEEK & P.J. ZOMERDIJK, 2010. *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*. Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland, Landschap Noord-Holland.
- SOVON VOGELONDERZOEK NEDERLAND, 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. – Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- STEUNPUNT NATURA 2000. *Leidraad bepaling significantie, nadere uitleg van het begrip 'significante gevolgen' uit de Natuurbeschermingswet*. versie 27 mei 2010.
- TEMPEL, C. VAN DEN. 2015. *Vleermuisonderzoek in 't Oude Hof, Bergen*. Natuurlijke Zaken, Heiloo
- TWISK, P., A. VAN DIEPENBEEK & J.P. BEKKER, 2009. *Veldgids Europese zoogdieren*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- VLEERMUISVAKBERAAD (NETWERK GROENE BUREAUS, ZOOGDIERVERENIGING VZZ EN GEGEVENS AUTORITEIT NATUUR). *Vleermuisprotocol 2013*, 27 maart 2013.
- WINK, P., 2004. *Jurisprudentie habitatrichtlijn. Artikel 6, tweede lid, Habitatrichtlijn*. Meurs Juristen Nieuwsbrief 2(1): 3-4.

10 Bijlagen

Bijlage 1 Huidige natuurwetgeving

Bijlage 1 Huidige natuurwetgeving

Bijlage 1.1 Wet Natuurbescherming (WNB)

De Wet Natuurbescherming (WNB) is het nationale wettelijke kader waarin de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet zijn samengevoegd.

In de WNB is zowel de soortbescherming van wilde flora en fauna geregeld als de gebiedsbescherming die veelal voortkomt uit bepalingen van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn.

De provincies zijn, op enkele uitzonderingen na, het bevoegd gezag van de wet. De provincies organiseren de ontheffingsverlening en handhaving.

Bijlage 1.1.1 Zorgplicht

Een belangrijke bepaling van de WNB is de zorgplicht die stelt dat “een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

Bijlage 1.2 Soortbescherming

Bijlage 1.2.1 Categorieën

Onder de WNB wordt een aantal soorten planten en dieren beschermd. Er zijn vier categorieën met beschermde soorten. Twee categorieën bevatten de soorten die respectievelijk zijn beschermd onder de Europese Habitatrichtlijn en soorten genoemd in de Europese Vogelrichtlijn.

Naast deze Europees beschermde soorten heeft de wetgever nog een extra categorie soorten toegevoegd, de ‘andere soorten’.

Per provincie is conform artikel 3.11 nog een vierde categorie opgesteld, die van de ‘vrijgestelde soorten’. Alleen soorten uit de derde categorie kunnen worden vrijgesteld. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht bij het overtreden van de verbodsbepalingen (zie Bijlage 1.2.2) bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer. De lijst van vrijgestelde soorten kan per provincie variëren en is te vinden in Tabel 3.

Daarnaast zijn Bosmuis, Veldmuis en Huisspitsmuis in of op gebouwen of daarbij behorende erven in alle gevallen vrijgesteld van de genoemde verboden in artikel 3.10.

Tabel 3.
Vrijgestelde soorten per provincie.
Rood=niet vrijgesteld.

Zoogdieren	DR	FL	FR	GL	GR	L	NB	NH	OV	UT	ZL	ZH
Aardmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bosmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bunzing	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
Dwergmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Dwergspitsmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eekhoorn						+						
Egel	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
Gewone bosspitsmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Haas	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Hermelijn	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
Huisspitsmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Konijn	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ondergrondse woelmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Ree	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rosse woelmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Steenmarter						+						
Tweekleurige bosspitsmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Veldmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Vos	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wezel	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
Wild zwijn							+					
Woelrat	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Amfibieën en reptielen	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bastaardkikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bruine kikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Gewone pad	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Hazelworm						+						
Kleine watersalamander	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Levendbarende hagedis						+						
Meerkikker	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Bijlage 1.2.2 Verbodsbepalingen

De WNB bepaalt conform artikel 3.1, 3.5 & 3.10 dat de volgende zaken verboden zijn:

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende dieren voorkomend in de Habitatrichtlijn, vogels genoemd in de Vogelrichtlijn en aangewezen 'andere soorten' opzettelijk te doden of te vangen¹
2. Het is verboden dieren voorkomend in de Habitatrichtlijn opzettelijk te verstoren.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van hierboven genoemde soorten te vernielen of te beschadigen of nesten of eieren van vogels weg te nemen.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste punt opzettelijk te verstoren als deze verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
5. Het is verboden planten van soorten genoemd in de Habitatrichtlijn (bijlage IV, Bijlage 1 Verdrag van Bern) of als 'andere soorten' (Bijlage B bij de wet) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Bijlage 1.2.3 Ontheffingsmogelijkheid

Ruimtelijke ontwikkeling en (her)inrichting zoals het slopen, renoveren of bouwen van woningen, het dempen van wateren of het aanleggen bedrijventerreinen, kan beschadiging of vernieling tot gevolg hebben van de voortplantings- en rustplaatsen van de in het gebied voorkomende (beschermde) soorten. Dit hangt af van de fysieke uitvoering daarvan en de periode waarin het project plaatsvindt. In bepaalde gevallen moet dan ontheffing voor de WNB verkregen worden.

Als er beschermde soorten (zie Bijlage 1.2.1) voorkomen die niet zijn vrijgesteld én verbodsbepalingen (zie Bijlage 1.2.2) worden overtreden, dan is ontheffing vereist of moet, indien mogelijk, conform art. 3.31 gewerkt worden met een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode.

De vraag of de ontheffing kan worden verleend zal worden beoordeeld door het bevoegde gezag (veelal de provincie waarin het plangebied is gelegen). Belangrijk daarbij is de vraag in hoeverre schade optreedt, of de gunstige staat van instandhouding van de

¹Het betreft soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, soorten genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Alsmede andere soorten, genoemd in bijlage, onderdeel A, bij de wet.

betrokken soort(en) in gevaar komt en of er bevredigende alternatieven voorhanden zijn voor de ingreep of de locatie daarvan.

Bijlage 1.2.4 Wettelijk belang

Per categorie is het bij het al dan niet verkrijgen van een ontheffing belangrijk wat het belang is van het uit te voeren plan en de te verkrijgen ontheffing. Als schade niet te voorkomen is, dient één van de onderstaande wettelijke belangen van toepassing te zijn:

Soorten van de Vogelrichtlijn

- ♣ Ontheffing is nodig in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid.
- ♣ Ontheffing is in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
- ♣ Ontheffing is nodig ter bescherming van flora en fauna.

Soorten van de Habitatrichtlijn

- ♣ Ontheffing is nodig ter bescherming van flora en fauna.
- ♣ Ontheffing is in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Andere soorten

- ♣ Ontheffing is nodig ter bescherming van flora en fauna.
- ♣ Ontheffing is in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van (groot) openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.
- ♣ Ontheffing is nodig in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van gebieden en het toekomstig gebruik daarvan.

Bijlage 1.2.5 Broedvogels

Voor broedvogels wordt in principe geen ontheffing verleend. Als men verstorende activiteiten buiten het broedseizoen laat plaatsvinden worden de vogels geacht te kunnen uitwijken, treedt geen schade op en is geen ontheffing noodzakelijk.

Er is een uitzondering, vogelnesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn vallen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' en zijn daarom jaarrond beschermd. Er zijn vier verschillende categorieën 'jaarrond beschermd broedvogels', categorie A t/m D, zie kader volgende pagina.

De lijst met vogelsoorten waarvan de nesten gedurende het hele jaar zijn beschermd is in 2009 aangepast (zie kader). **Let wel!** Bij de bescherming van een jaarrond beschermd nest of verblijf wordt zowel de verblijfplaats als de (directe) omgeving die nodig is voor het succesvol functioneren daarvan, betrokken!

Kader: Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten en bijbehorende categorie.

Soort	Categorie	Toelichting codes
Boomvalk	D	Vogelsoorten waarvan de nesten in
Buizerd	D	principe jaarrond zijn beschermd met
Gierzwaluw	B	beschermingscategorie:
Grote gele kwikstaart	C	A = soorten die ook buiten het
Havik	D	broedseizoen het nest gebruiken als vaste
Huismus	B	rust- of verblijfplaats,
Kerkuil	C	B = koloniebroeders die elk broedseizoen
Oehoe	C	op dezelfde plaats broeden en die daarin
Ooievaar	C	zeer honkvast zijn of afhankelijk van
Ransuil	D	bebouwing of biotoop,
Roek	B	C = soorten die elk jaar op dezelfde plaats
Slechtvalk	C	broeden en die daarin zeer honkvast zijn of
Sperwer	D	afhankelijk van bebouwing,
Stenuil	A	D = soorten die niet of nauwelijks zelf in
Wespendief	D	staat zijn een nest te maken.
Zwarte wouw	D	

Voor jaarrond beschermde soorten kan, meestal alleen buiten het broedseizoen, wél ontheffing worden aangevraagd. Een 'omgevings-check' is dan vereist. Een deskundige moet in dat geval vaststellen of de desbetreffende soort zelfstandig een vervangend nest kan vinden in de omgeving, of dat met verzachtende en/of compenserende maatregelen de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rustplaats gegarandeerd kan worden. Om zeker te zijn dat geplande of genomen maatregelen hiertoe voldoende zijn, moeten deze middels een ontheffingsaanvraag worden voorgelegd aan de provincie. Als geen schade optreedt en de gunstig staat van instandhouding niet in gevaar komt, zal de aanvraag (positief) worden afgewezen. Het is uiteraard essentieel dat de (aan de provincie) voorgestelde maatregelen ook daadwerkelijk worden genomen.

Categorie E-soorten

Er is nog een categorie met 'bijzondere' vogelsoorten (Categorie E) Deze soorten keren (zoals ook jaarrond beschermde soorten) weliswaar vaak terug naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar beschikken over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Van deze soorten zijn de verblijfplaatsen alleen dan beschermd als 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen'.

Bijlage 1.2.6 Gedragscodes

Indien men in het bezit is van een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode hoeft bij werkzaamheden in het kader van natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud, van bestendig gebruik en van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting voor Vogelsoorten (artikel 3.1), Habitatrichtlijnsoorten (artikel 3.5) en andere soorten (artikel 3.10) geen ontheffing te worden aangevraagd, mits aantoonbaar wordt gewerkt met deze gedragscode (artikel 3.31). De

bewijslast dat correct is en wordt gehandeld volgens de gevolgde gedragscode ligt bij de initiatiefnemer.

Het is ook mogelijk te werken conform een dergelijke goedgekeurde gedragscode zonder deze zelf te hebben opgesteld. Te beïnvloeden soorten dienen dan wel in de gebruikte gedragscode te worden behandeld en er moet een belang zijn voor het project vergelijkbaar met genoemde belangen uit de VRL, HRL of de 'andere soorten'.

Bijlage 1.3 Gebiedsbescherming

De WNB regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden. In de WNB (art. 1.12) wordt ook verordend dat (provinciaal) gebieden aangewezen worden binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Tevens wordt aangegeven dat provincies mogelijkheden hebben ook andere belangrijke gebieden aan te wijzen vanwege hun landschapelijke- of natuurwaarden.

Bijlage 1.3.1 Natura 2000

Nederland en andere EU-landen hebben in overleg met de Europese Commissie speciale beschermingszones aangewezen, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Een overzicht van Natura 2000-gebieden is te vinden op:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=0>

Habitattoets

Wanneer plannen bestaan een project in of rond een Natura 2000-gebied uit te voeren, neemt de initiatiefnemer contact op met het bevoegde gezag. In principe is dit Gedeputeerde Staten van de Provincie waarin een gebied (grotendeels) ligt.

Indien negatieve effecten van een project niet kunnen worden uitgesloten, dient een toetsing te worden uitgevoerd. Als uit deze toetsing (ook wel 'Habitattoets' genoemd) blijkt dat een plan (mogelijk) significante negatieve gevolgen heeft, vindt de vergunningaanvraag plaats via een 'passende beoordeling'. Daarbij moeten ook cumulatieve effecten zijn meegenomen.

Alleen als uit de passende beoordeling met zekerheid blijkt dat geen significante gevolgen zullen optreden, of als het gaat om activiteiten met een groot openbaar belang en waarvoor geen alternatieven zijn, wordt vergunning verleend. Als uit de 'Habitattoets' blijkt dat een activiteit negatieve gevolgen kan hebben die niet significant zijn, vindt de vergunningaanvraag plaats via een verslechtings- en verstoringstoets. Bij deze toets wordt via een uitgebreide effectbeoordeling nagegaan of activiteiten een kans met zich meebrengen op verslechtering van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten. Het bevoegd gezag geeft een vergunning af als

de verslechtering of verstoring in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen aanvaardbaar is (zie verder Bijlage 1.6 en 1.7).

Externe werking

Belangrijk bij de bepalingen rond Natura 2000- gebieden is de 'externe werking'. Dit betekent dat ook projecten buiten het Natura 2000- netwerk met mogelijk negatieve gevolgen binnen het netwerk, getoetst moeten worden aan doelen van betrokken gebied of gebieden. Een bijzondere vorm van externe werking is de (extra) uitstoot van stikstof door een project die kan neerslaan binnen Natura 2000-gebieden en daar voor schade kan zorgen. Om de mate van stikstofvervuiling te volgen en te reguleren is op 1 juli 2015 de zogenaamde 'Programmatistische Aanpak Stikstof' (PAS) in werking getreden. Boven bepaalde 'drempelwaardes' kan een project vanwege neergeslagen stikstof meldings- of vergunning plichtig zijn.

Bijlage 1.4 Overige gebiedsbescherming

Bijlage 1.4.1 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Ingrepen in gebieden die horen bij het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische hoofdstructuur, EHS) worden in principe niet toegestaan, tenzij bijvoorbeeld uitgesloten is dat de ingreep een negatief effect heeft op het netwerk of de ingreep een groot maatschappelijk belang dient. Getoetst wordt of een ingreep van invloed is op 'wezenlijke kenmerken en waarden', het NNN kent geen toetsing op 'externe werking'. Als een ingreep wordt toegestaan, moeten eventuele nadelige gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen en de resterende schade moet worden gecompenseerd. Uitgangspunt bij het toestaan van ingrepen is dat netto sprake moet zijn van een versterking van het netwerk.

Bijlage 1.4.2 Overige natuurwetgeving

Naast de behandelde wetgeving zijn soms andere gebied beschermende bepalingen van kracht. Dit kunnen regionale of provinciale plannen of visies zijn die gebieden of soorten (extra) beschermen. Een voorbeeld hiervan zijn de 'weidevogelleefgebieden' van de Provincie Noord-Holland. Per plangebied zal op maat moeten worden nagegaan of dergelijke bepalingen aan de orde zijn.

Bijlage 1.5 Procedure

Als bij aanvang van een project niet uitgesloten is dat beschermde soorten voorkomen of negatieve effecten op beschermde gebieden kunnen optreden, is een ecologische *quickscan* nodig en dient het stroomschema uit Figuur 3 te worden gevolgd.

Figuur 3.
Stappenplan
procedure
ecologisch
onderzoek en
ontheffing

Als op grond van deze *quickscan* de aanwezigheid van dergelijke soorten of gevolgen niet zijn uit te sluiten én wordt gezien dat negatieve effecten kunnen optreden, is vervolgonderzoek noodzakelijk.

Tijdens het vervolgonderzoek wordt het plangebied geïnventariseerd op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. Indien aangetroffen worden de gebruiksfuncties van deze soorten in beeld gebracht. Vervolgens wordt opnieuw onderzocht of negatieve gevolgen mogelijk zijn door uitvoering van de plannen.

Bijlage 1.5.1 Ontheffingsaanvraag WNB

Als stap 4a uit het stroomschema negatief is omdat een project of plan locatie gebonden is en er geen alternatieven zijn, is een ontheffingsaanvraag waarschijnlijk aan de orde. Een dergelijke aanvraag dient onder andere vergezeld te gaan van:

- ♣ Een projectplan waarin onder meer de locatie, de werkwijze, de te verwachten schade, de te nemen maatregelen, de alternatievenstudie en het wettelijk belang gedetailleerd worden beschreven.
- ♣ Een actuele en volledige inventarisatie naar het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied (ongeveer 3-5 jaar geldig).

De aanvraag kan voorafgaand aan het aanvragen van een omgevingsvergunning plaatsvinden. De aanvraag wordt gedaan bij de provincie waarin het plangebied is gelegen.

Het is ook mogelijk 'aan te haken' bij het aanvragen van een omgevingsvergunning in het kader van de 'Wet algemene bepalingen omgevingsrecht' (WABO).

Men dient op het digitale aanvraagformulier van het omgevingsloket (OLO) dan aan te geven dat 'Handelingen worden verricht met gevolgen voor beschermde dieren en planten'. Ook hierbij dient een projectplan en inventarisatie bijgevoegd te worden.

De gemeente waarbij de aanvraag is ingediend stuurt de informatie omtrent beschermde flora en fauna naar de provincie die een 'Verklaring van geen bedenkingen' (VVGB) afgeeft als onderdeel van de omgevingsvergunning.

De provincie handhaaft bepalingen uit eventuele ontheffingen en vergunningen en de eventuele werking van de WNB bij projecten waar geen ontheffing is aangevraagd. Ook het volgen van gedragscodes wordt gehandhaafd door de provincie. Mogelijke sancties zijn geldelijke boetes of het stilleggen van werkzaamheden.

Bijlage 1.6 Europese wetgeving

Bijlage 1.6.1 Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (HRI) wordt algemeen beschouwd als de richtlijn waarin de bepalingen van de Conventie van Bern (1979, in werking 1982) in het Europees Gemeenschapsrecht zijn omgezet. Hij heeft zowel een gebiedsbeschermend doel als een doel met betrekking tot soortbescherming.

Gebiedsbescherming

De Habitatrichtlijn is gericht op de realisatie van een coherent Europees ecologisch gebiedennetwerk, het zogenaamde Natura 2000-netwerk.

Hiervoor dienen de EU-landen in overleg met de Europese Commissie speciale beschermingszones aan te wijzen, soms in combinatie met Vogelrichtlijngebieden (zie Bijlage 1.6.2). Als speciale beschermingszones worden alleen gebieden aangewezen met natuurlijke vegetaties (habitats) genoemd in Bijlage I van de Habitatrichtlijn en/of de leefgebieden van diersoorten die zijn genoemd in Bijlage II (zie kader).

De aanwijzing van gebieden als speciale beschermingszone heeft een aantal gevolgen. Zo dienen de EU-landen maatregelen te treffen zodat de natuurlijke vegetaties (habitats) en/of de leefgebieden van de te beschermen soorten zich verder kunnen ontwikkelen. Binnen de aangewezen gebieden kunnen plannen of projecten die 'significante gevolgen' op deze ontwikkeling hebben alleen worden toegestaan indien ze een dwingende reden van groot openbaar belang vertegenwoordigen en indien is aangetoond dat voor het plan of project in kwestie geen alternatief is. Bovendien moeten als vergoeding voor de natuurwaarden die worden aangetast, compenserende maatregelen worden getroffen om de samenhang van het Natura 2000-netwerk te waarborgen.

Soortbescherming

De Habitatrichtlijn beschermt soorten die voorkomen in Bijlage IV. In deze Bijlage zijn soorten opgenomen waarvoor geen verplichting geldt om hun leefgebied als speciale beschermingszone aan te wijzen maar die wel op een andere wijze bescherming behoeven. Zo dienen de EU-landen voor deze soorten onder meer een verbod in te stellen op de beschadiging of de vernieling van hun voortplantings-, groei- en rustplaatsen en moet een verbod gelden op het vangen, vernielen en doden van deze planten en dieren.

Kader

*Bijlagen van de
Habitatrichtlijn.*

Bijlage	Omschrijving
Bijlage I	In deze bijlage staat een lijst met beschermde vegetaties (habitats) waarvoor Habitatrichtlijngebieden worden aangewezen. In Nederland gaat het om 52 habitattypen, waarvan 11 prioritaire typen met een zwaarder beschermingsregime.
Bijlage II	In deze bijlage staat een lijst met 50 diersoorten en 5 plantensoorten waarvoor beschermde gebieden moeten worden aangewezen. In Nederland betreft het 36 soorten.
Bijlage III	Deze bijlage geeft diverse wetenschappelijke selectiecriteria voor de onderlinge beoordeling van mogelijke beschermingszones. Deze criteria hebben vooral te maken met de mate van representativiteit, de oppervlakte, de mate van instandhouding en de herstelmogelijkheden van de habitattypen.
Bijlage IV	In deze bijlage staat een lijst met 87 diersoorten en 4 plantensoorten waarvoor de lidstaten beschermingsmaatregelen moet nemen.
Bijlage V	In deze bijlage staat een lijst met 43 plantensoorten en 19 diersoorten waarvoor exploitatie en onttrekken aan de natuur -indien nodig- moet worden gereguleerd.

Bijlage 1.6.2 Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (VRL) verplicht de lidstaten van de Europese Unie de instandhouding te garanderen van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop het Europese verdrag van toepassing is.

Artikel 4 van de Vogelrichtlijn bevat, net als de Habitatrichtlijn, de verplichting tot het aanwijzen van zogenaamde speciale beschermingszones. Deze 'Vogelrichtlijngebieden' beschermen in Nederland 95 vogelsoorten (van Bijlage I van de richtlijn).

Vogelrichtlijngebieden zijn vervolgens, vaak samen met Habitatrichtlijngebieden, ingevoegd in het Natura 2000-netwerk.

Bijlage 1.7 Landelijk: Wet Natuurbescherming

Bijlage 1.7.1 Algemeen

In deze wet is de bescherming van gebieden en soorten geregeld en zijn ook de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn uitgewerkt. De wet kent verschillende typen gebieden, waarbij alleen het eerste door de Minister van EZ wordt aangewezen en de overige door gedeputeerde staten (art. 1.12, 2.1, 2.11):

- ♣ Natura 2000-gebieden: opnieuw begrensde samenstelling van Vogel- en Habitatrichtlijngebieden, 162 gebieden in Nederland.
- ♣ Bijzondere nationale natuurgebieden, (1) opgenomen in natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen ecologische hoofdstructuur), (2) voorgedragen Natura 2000-gebieden die nog niet op de communautaire lijst geplaatst zijn, (3) compensatiegebieden buiten de Natura 2000-begrenzing en (4) gebieden die nodig zijn

voor de instandhouding of het herstel van biotopen en leefgebieden voor vogels (VRL bijlage I plus 'trekvogels') of het behoud of herstel van een gunstige staat van instandhouding van habitats en soorten van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV, V).

- ♣ Bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen: buiten NNN, ander beschermingsregime; o.a. voor het behoud of het herstel van een gunstige staat van instandhouding van soorten van de Rode Lijsten (art. 1.12, lid 1, onderdeel c).

De Minister stelt een nationale natuurvisie vast (art. 1.5), waarin o.a. aandacht wordt besteed aan (lid 3, onderdeel a) het behoud en zonodig herstel van een gunstige staat van instandhouding van de van nature in Nederland in het wild voorkomende soorten dieren en planten en de in Nederland voorkomende typen natuurlijke habitats en habitats van soorten; daarnaast ook aan (lid 4) Rode lijsten en aan (lid 5) instandhoudingsdoelstellingen voor de in Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden te beschermen habitats en soorten.

Het aanwijzingsbesluit voor Natura 2000-gebieden (art. 2.1) omvat de instandhoudingsdoelstellingen en de begrenzing van het gebied (in de vorm van een kaart met een toelichting).

Gedeputeerde staten zorgen ervoor dat, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor de onderscheiden gebieden, instandhoudingsmaatregelen getroffen worden die beantwoorden aan de ecologische vereisten van leefgebieden van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en de ecologische vereisten van de typen natuurlijke habitats en de soorten (HRI bijlage II) die in die gebieden voorkomen. Ook treffen zij passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten niet verslechtert en er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen voor zover die factoren, gelet op de doelstellingen van de habitatrichtlijn een significant effect zouden kunnen hebben (art. 2.2).

Hiertoe stellen zij een beheerplan vast (art. 2.3) en kunnen zij verplichtingen opleggen aan degenen die een handeling verrichten en bij verordening regels opstellen voor categorieën van handelingen of de toegang beperken of zelf handelingen (laten) verrichten (artt. 2.4-2.6). Projecten en handelingen die zijn beschreven in het beheerplan (zoals het bestaande gebruik) en in genoemde provinciale verordening zijn niet vergunningplichtig; voor deze activiteiten is de in de volgende paragraaf beschreven beoordeling al uitgevoerd (art. 2.9, lid 1-4).

Bijlage 1.7.2 Beoordeling van plannen, projecten en andere handelingen

“Een bestuursorgaan stelt een plan dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat

afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, uitsluitend vast indien is voldaan aan” bepaalde voorwaarden (art. 2.7, lid 1).

“Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen” (art. 2.7, lid 2).

Voor de “andere handelingen”, bijv. die geen significante gevolgen kunnen hebben, houden gedeputeerde staten bij het verlenen van de vergunning rekening met de gevolgen die de handeling kan hebben voor een Natura 2000-gebied, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied (art. 2.8, lid 9).

Voor bovengenoemde plannen en projecten (ook buiten een Natura 2000-gebied) met significante gevolgen of significant verstorende effecten op, of kans op verslechtering van de waarden in een Natura 2000-gebied, maken het bestuursorgaan resp. de aanvrager van de vergunning een **passende beoordeling** van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied (art. 2.8, lid 1).

Het bestuursorgaan stelt het plan uitsluitend vast, en gedeputeerde staten verlenen voor het project uitsluitend een vergunning, indien uit de passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan, onderscheidenlijk het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten (art. 2.8, lid 3).

Als die zekerheid niet kan worden verkregen, moet voldaan zijn aan elk van de volgende voorwaarden (art. 2.8, lid 4):

- a. er zijn geen alternatieve oplossingen;
- b. het plan of project is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en
- c. de nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

De voorwaarden zijn nog strenger wanneer er significante gevolgen kunnen zijn voor een prioritair type natuurlijke habitat of een prioritaire soort. In plaats van punt b hierboven geldt dan dat het nodig is vanwege (art. 2.8, lid 5):

- d. argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijk gunstige effecten, of

- e. andere dwingende redenen van openbaar belang, na advies van de Europese Commissie.

Significantie

Gevolgen zijn 'significant' wanneer de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied op lange termijn niet gerealiseerd kunnen worden.

Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort dan wel de kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, kan sprake zijn van significante gevolgen.

Bijlage 1.7.3 Instandhoudingsdoelstellingen

De instandhoudingsdoelstellingen zoals bedoeld in de Wet Natuurbescherming (artikel 2.1 lid 4) beschrijven de doelen voor de instandhouding van leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties in het wild levende plant- en diersoorten, zoals vereist door de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Deze natuurwaarden moeten in een gunstige staat van instandhouding gebracht of gehouden worden.

De 'staat van instandhouding' van een natuurlijke habitat wordt als 'gunstig' beschouwd wanneer:

- ♣ het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte van die habitat binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen, en
- ♣ de voor behoud op lange termijn nodige specifieke structuur en functies bestaan en in de afzienbare toekomst vermoedelijk zullen blijven bestaan, en
- ♣ de staat van instandhouding van de voor die habitat typische soorten gunstig is.

De 'staat van instandhouding' voor een soort wordt als 'gunstig' beschouwd wanneer:

- ♣ uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven, en
- ♣ het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en
- ♣ er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Beschermde natuurmonumenten

Bij Beschermd Natuurmonumenten gaat het om de wezenlijke kenmerken (natuurschoon, natuurwetenschappelijke betekenis, dieren en planten) die in het aanwijzingsbesluit zijn vermeld en of

handelingen schadelijk kunnen zijn en deze wezenlijke kenmerken aantasten.

Bijlage 1.7.4 Externe werking

Zowel projecten en andere handelingen in- als buiten een Natura 2000-gebied kunnen vergunningplichtig zijn. De wet kent namelijk de externe werking. Dit houdt in dat als een activiteit, die buiten een beschermd gebied plaats zal vinden, negatieve gevolgen kan hebben voor dat gebied, deze beoordeeld moet worden.

Bijlage 1.7.5 Bestaand gebruik

Onder bestaand gebruik dient te worden verstaan: “gebruik dat op 31 maart 2010 bekend is, of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn bij het bevoegd gezag”. Voor bestaand gebruik is in principe geen vergunning benodigd. Bestaand gebruik is echter niet vergunningsvrij als sprake is van een project met mogelijk significante effecten voor een Natura 2000-gebied.

Bijlage 1.7.6 Crisis- en herstelwet

Op 31 maart 2010 is de Crisis- en herstelwet in werking getreden. Op 5 juli 2013 is deze voor het laatst gewijzigd en op enkele kleine punten aangepast. Eén van de maatregelen uit de Crisis- en herstelwet zijn wijzigingen van de voormalige Natuurbeschermingswet 1998. Deze wijzigingen hebben als doel om de wet in de praktijk beter hanteerbaar te maken zonder afbreuk te doen aan de beoogde doelen van de wet. Zo wordt in de wet onder andere ‘bestaand gebruik’ geregeld. Verder is een nieuwe regeling ingevoegd over hoe om te gaan met stikstofdepositie, de ‘PAS’ (zie hierna, Bijlage 1.7.7) en wordt voorzien in een verlicht beschermingsregime voor beschermde natuurmonumenten en voor de oude doelen van Natura 2000. Naast deze veranderingen regelt de wet nog een aantal zaken omtrent de procedurele werking van de voormalige NB-wet.

Bijlage 1.7.7 Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)

Al jaren is er in veel Natura 2000-gebieden een overschot aan stikstofdepositie, veroorzaakt door verkeer, landbouw en overige menselijke activiteit. Dit is schadelijk voor de natuur en het belemmert vergunningverlening voor economische activiteiten.

Op 1 juli 2015 is de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden. In het kader van de PAS werken overheden en maatschappelijke partners samen om de stikstofuitstoot te verminderen en daarmee ook economische ontwikkelingen mogelijk te maken.

Per project of plan met extra stikstofemissie wordt met behulp van de rekentool ‘Aerius’ bepaald wat de gevolgen daarvan zijn op

stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden. Als de bijdrage maximaal 0,05 mol/ha/jaar bedraagt, wordt dit als verwaarloosbaar gezien. Tussen 0,05 en 1 mol/ha/jaar geldt een meldingsplicht, daarboven een vergunningplicht. Afhankelijk van de hoeveelheid 'ontwikkelingsruimte' wordt een vergunning afgegeven of (tijdelijk) geweigerd.

Bijlage 1.7.8 Vergunningverlening

Wanneer plannen bestaan om een project in- of rond een Natura 2000-gebied uit te voeren, neemt de initiatiefnemer contact op met het bevoegd gezag. In principe is dit Gedeputeerde Staten van de Provincie waarin een gebied (grotendeels) ligt.

Voor het uitvoeren van projecten in of nabij beschermde gebieden is vaak een vergunning op grond van de Wet Natuurbescherming nodig. De hoofdvraag is of er een kans op significant negatieve gevolgen bestaat. Dat is het geval als op grond van objectieve gegevens niet valt uit te sluiten dat het project significante gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van het gebied. Op deze vraag zijn drie antwoorden mogelijk:

- ♣ Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat geen vergunning op grond van de Wet Natuurbescherming nodig is.
- ♣ Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening (artikel 2.7 lid 2) aan de orde is. Omdat het effect zeker niet significant is, volstaat daarvoor de zogenoemde verslechteringstoets. Hierbij brengt de initiatiefnemer gedetailleerd in kaart wat de effecten (kunnen) zijn van de activiteit op de relevante natuurwaarden in het gebied. Indien van toepassing worden effecten getoetst in combinatie met die van andere projecten (cumulatie).
- ♣ Er is kans op een significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening (artikel 2.7 lid 2) aan de orde is. Omdat er kans op een significant negatief effect bestaat, is een passende beoordeling vereist (artikel 2.8 lid 1). Uit dit onderzoek, waarbij ook cumulatieve effecten moeten zijn meegenomen, kan blijken (1) dat er geen kans is op een negatief effect. In dat geval wordt de vergunning verleend. Ook kan blijken dat (2) er kans is op een aanvaardbaar negatief effect. In dat geval wordt de vergunning verleend onder voorschriften/beperkingen. Wanneer de gevolgen (3) inderdaad significant blijken te kunnen zijn moet aangetoond worden dat er geen alternatieven zijn, dat er een dwingende reden van groot openbaar belang is en dat voorzien is in compensatie.

De aanvrager moet in de vergunningaanvraag zijn belang bij het verlenen van de vergunning motiveren. Binnen dertien weken na datum van ontvangst wordt beslist of de vergunning verleend wordt, of dat de termijn eenmalig met dertien weken wordt verlengd.

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Hazenkoog 35A
1822 BS Alkmaar

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

www.vandergoesengroot.nl